

แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

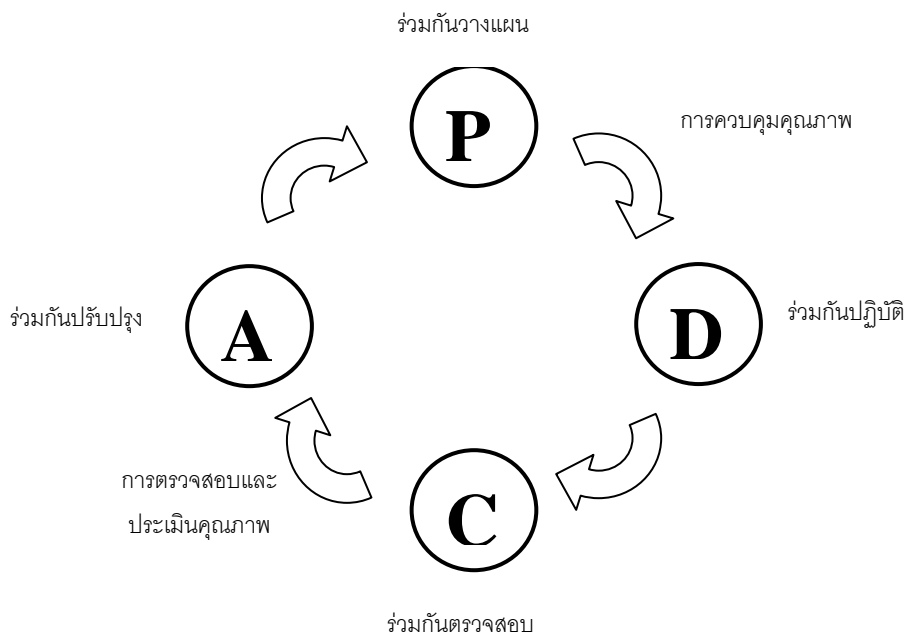
ตามที่ สำนักงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ได้ประชุมการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2550 – 2552 เพื่อให้การประกันคุณภาพของกองกลาง สำนักงานอธิการบดี มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

กองกลางจึงมี การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสังคมว่า การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสังคมว่า การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ การดำเนินงานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/ สถาบันและสาขาวิชา โดยการควบคุมปัจจัย (Input Process Output – IPO) ตามระบบวงจรเดมมิ่ง (Plan Do Check Act - PDCA) คือ ให้อุบลากรทุกคนในสถาบันร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา และร่วมกันตรวจสอบคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถาบันตรวจสอบตนเองแล้วต้นสังกัดจะช่วยติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถาบันให้มีการพัฒนาคุณภาพ อยู่เสมอ ดังวงจร

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ ให้อุคลากรในสถาบันร่วมกันพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการควบคุมคุณภาพ และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการให้เสรีภาพทางวิชาการและความมีอิสระในการดำเนินการ

2. การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถาบัน โดยสถาบันจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถาบันและจะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตามและประเมินผล ช่วยพัฒนาปรับปรุงให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ ผลิตบัตินิตเป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

การประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นผลมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพ และมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะ เป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวทาง การจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ให้มีการ ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมิน ครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากรและคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ การประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการโดยบุคลากรของสถานศึกษา ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณา เสนออนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปี พ.ศ.2539 ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้จัดทำประกาศ เรื่อง นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจุดประสงค์ให้อาจารย์พัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพของงานที่ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของชุมชนและเป็นไปตามมาตรฐานสากล นักศึกษามีการพัฒนาตนเองจนมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมและพัฒนากระบวนการและวิธีการทำงานให้ได้มาตรฐาน เพื่อตอบสนองการสร้างสรรค์คุณภาพของคน คุณภาพของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้หลักการสำคัญสามประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (Institution Autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

1. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมจากประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฉบับ พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จากภายในหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะ หรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนด

นโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการตรวจสอบและประเมินระบบกลไก และประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะหรือสถาบัน

1.1 หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวง ให้พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

1.1.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ/ สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา จะคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาทั้ง 9 ด้าน คือ (1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ (2) การเรียนการสอน (3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา (4) การวิจัย (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม (6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (7) การบริหารและการจัดการ (8) การเงินและงบประมาณ และ (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ทั้งนี้ให้คณะ/สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self-Study Report) ที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาที่คณะ/ สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา กำหนดเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

1.1.2 ผลการปฏิบัติงานของคณะและสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพที่กำหนดไว้

1.1.3 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน คือ พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและเป็นที่ยังพอใจต่อชุมชนและสังคม การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถาบัน โดยสถาบันจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน โดยการจัดระบบและกลไกองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดไว้ตามภารกิจของสถาบัน มี 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

1) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เพื่อประกันว่าการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยการควบคุมกิจกรรมและปัจจัยในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การกำกับติดตามและการวัดประเมินผล การศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพการควบคุมภายใน เน้นที่ระบบการกำกับดูแลตนเองในระดับบุคคล โปรแกรมวิชา คณะและหน่วยงานต่าง ๆ การควบคุมคุณภาพจะเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานเชิงคุณภาพ

2) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานเชิงคุณภาพที่กำหนดขึ้นของแต่ละหน่วยงาน หรืออาจจะใช้มาตรฐานกลางของหน่วยงานของรัฐทั้งกระทรวงและสำนักมาตรฐานการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพจึงเป็นการตรวจสอบผลการศึกษาศึกษาของตนเอง และตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบภายนอกหน่วยงาน เน้นที่กระบวนการประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ว่าได้ทำหรือไม่ได้ทำหรือไม่มีหลักฐานตามการรายงานการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็นต้น ดังนั้นผลการตรวจสอบได้รับรองหรือไม่ว่าได้ดำเนินงานและมีหลักฐานแสดงการดำเนินงานจริง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

2.1) การตรวจติดตามคุณภาพภายในระดับคณะ /สถาบัน /สำนัก โดยคณะกรรมการผู้ตรวจประเมินคุณภาพภายใน

2.2) การตรวจติดตามคุณภาพภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด

3) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะติดตามตรวจสอบว่านโยบายคุณภาพได้ถูกนำไปใช้ปฏิบัติจนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินคุณภาพนี้มีการประเมินโดยผู้ประเมิน (Auditors / Assessors) อยู่ 3 ระดับ คือ

3.1) การประเมินตัวเอง (First Party Auditing/ First Assessment) เมื่อปฏิบัติตามแผนคุณภาพแล้ว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบคุณภาพทุกขั้นตอนต้องประเมินในผลงานตนเอง หากปฏิบัติแล้วเกิดผลตามที่ประสงค์หรือตามรูปแบบรายละเอียด (Specification) อย่างสม่ำเสมอ ถูกต้อง ก็จัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นฐานในการปฏิบัติงาน แต่ถ้าหากผลการปฏิบัติงานนั้นไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด หรือเกิดความสูญเสียในขั้นตอนปฏิบัติ ก็ต้องรีบทบทวนแก้ไข

3.2) การประเมินโดยบุคคลที่สอง (Second Party Auditing / Second Assessment) ซึ่งอาจเป็นทั้งลูกค้าภายนอก (External Customers) และลูกค้าภายใน (Internal Customers) ดังนั้นการประเมินโดยลูกค้าหรือตัวแทนของลูกค้าจึงถือเป็นการประกันคุณภาพตามระบบคุณภาพ

3.3) การประเมินโดยบุคคลที่สาม (Third Party Auditing / Assessment) เป็นองค์กร หรือตัวแทนองค์กรมาตรฐานที่จะตรวจสอบประเมินว่า กระบวนการผลิตหรือให้บริการ ทั้งระบบได้เป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่

1.2 วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่ระบุในกฎกระทรวงให้ใช้แนวปฏิบัติดังนี้

1) ให้คณะ/สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงาน หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนาบริหารและติดตามการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ให้คณะ/สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบาย และหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3) ให้คณะ/สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังนี้ (1) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชา ต่าง ๆ (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาคณาจารย์ (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (4) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (5) อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (7) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (8) องค์ประกอบอื่น ๆ ตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

ทั้งนี้ แต่ละคณะและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา อาจจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายในได้ตามที่เห็นสมควร โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 การรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่คณะ / สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษาระดับ อุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประจำปี (ซึ่งอาจใช้รายงานการศึกษาตนเองที่สถานศึกษาจัดทำไว้แล้ว) เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

2. ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การจัดการเรียน การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การ ดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการ ดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้ง ระยะสั้นและระยะยาว ประกอบกับมีปัจจัยภายนอกและภายในหลายประการ ที่ทำให้การประกัน คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าว ประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิต มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกัน มากขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศไทยโดยส่วนรวมในระยะยาว
- 2) มีการแข่งขันกันในเรื่องคุณภาพของการจัดการศึกษา และคุณภาพของบัณฑิต ในวงการอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศและนอกประเทศมากขึ้น
- 3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากล เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากนานาชาติมากขึ้น
- 4) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่า สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
- 5) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็น ประโยชน์ต่อนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป
- 6) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่มีความโปร่งใส (transparency) และความ รับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability)
- 7) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดย การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 8) คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2547 ได้ให้ความเห็นชอบ มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เสนอโดยสภาการศึกษา และให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับ นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา
- 9) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา

ด้วยความจำเป็นดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัด จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของคณะ หน่วยงาน และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในทุกองค์ประกอบคุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

2) เพื่อให้คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเอง อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้และเป็นสากล

3) เพื่อให้คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาทราบจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุงตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมจุดแข็ง และพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุงของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

4) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

5) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

3. ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของสถาบันอุดมศึกษา บรรลุผลสำเร็จและเกิดประสิทธิผล สถาบันอุดมศึกษาพึงพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการตัดสินใจดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้การดำเนินงานประกันคุณภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ.2544-2548) เสร็จสิ้นไปแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เป็นการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพทั้งระดับสถาบันและระดับกลุ่มสาขาวิชาตามจุดเน้นของสถาบันว่า สถาบันจะเลือกเน้นด้านการวิจัย พัฒนาสังคม พัฒนาศิลปะ และวัฒนธรรม หรือการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ สมศ. ได้กำหนดตัวบ่งชี้เฉพาะที่สถาบันจะต้องถูกประเมินตามจุดเน้นนอกเหนือจากตัวบ่งชี้ร่วม ทุกตัวบ่งชี้จำเป็นต้องมีเกณฑ์กำกับเพื่อตัดสินคุณภาพว่าผ่านการรับรองตามมาตรฐานคุณภาพ หรือ ผ่านการรับรองแบบมีเงื่อนไข หรือไม่ผ่านการรับรอง รูปแบบและวิธีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นไปตามที่ สมศ. กำหนด โดยมีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสินการจับผิด หรือการให้โทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง (evidence – based) และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)
3. มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร มากกว่าการกำกับควบคุม
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และการพัฒนาการจัดการศึกษา จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
5. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมาย และหลักการศึกษาระดับชาติ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้เอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถาบันและผู้เรียน

บทที่ 2 การพัฒนาการประเมินคุณภาพภายใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีการพัฒนาระบบ กลไกการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานของหน่วยงานว่า มีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด สถาบันสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. และคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้หรือไม่

การพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในปีการศึกษา 2550-2552 มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ใหม่ โดยยึดแนวทางของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมีหลักการในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1. เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546
2. เป็นตัวบ่งชี้ที่ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความครอบคลุมตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษารอบสองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) “สมศ.” สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสอง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
3. เป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ สำหรับตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการ ได้เสนอแนวการปฏิบัติที่ดีและตัวอย่างแนวทางการพัฒนาตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาไว้ด้วย
4. เป็นตัวบ่งชี้และเกณฑ์เฉพาะของสถาบันที่มีจุดเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม ตามนิยามที่กำหนดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
5. จำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ ใช้จำนวนทั้งหมดที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเป็นประเภททั่วไป และประเภทเฉพาะของสถาบันที่มีจุดเน้นการผลิต

บัณฑิตและพัฒนาสังคม รวมทั้งเพิ่มเติมในบางองค์ประกอบเพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาสถาบัน และให้สามารถรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) ได้

การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

1. การกำหนดตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ปรับปรุงตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายใน ให้มีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกและลดความซ้ำซ้อน เพื่อให้หน่วยงาน และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองกับความ ต้องการขององค์กรภายนอก รวมทั้งข้อเสนอนะของ ผู้ประเมินและหน่วยงานต่าง ๆ จากการประเมิน ในรอบปีที่ผ่านมาและคำนึงถึงจุดเน้นของมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิต และพัฒนาสังคม (ดังตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 ความสอดคล้องของตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายในกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพ ภายนอก (กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ความสอดคล้องกับ			
	สกอ.	สมศ.	ก.พ.ร.	มรพส.
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการ ดำเนินการ				
1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนมีกระบวนการพัฒนา กลยุทธ์แผนดำเนินงาน และมีการกำหนดตัวบ่งชี้หลัก เพื่อวัด ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ	1.1	-	-	-
1.2 ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่ กำหนด	1.2	-	-	-
องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจหลัก				
2.11 ร้อยละของระดับความ	2.11	-	6.1	-
2.14 สภามหาวิทยาลัยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและ สามารถผลักดันมหาวิทยาลัย ให้แข่งขันได้ในระดับสากล	7.1	-	11.1	-
2.19 ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาอุดมศึกษา	7.6	-	12	-
2.23 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน	8.2	-	-	-
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารและการจัดการ				
3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย	7.2	-	-	-

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ความสอดคล้องกับ			
	สกอ.	สมศ.	ก.พ.ร.	มรพส.
3.3 มีการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่องค์การเรียนรู้	7.3	-	14.2	-
3.7 มีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหาร การศึกษา	7.8	-	-	-
3.8 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวบ่งชี้และเป้าหมายของระดับ องค์การสู่ระดับบุคคล	7.9	-	11.2	-
องค์ประกอบที่ 4 การเงินและงบประมาณ				
4.1 มีระบบ กลไกในการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การตรวจสอบ การเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	8.1	-	-	-
4.2 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน	8.2			
องค์ประกอบที่ 5 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ				
5.1 มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษา	9.1	-	-	-
5.2 ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	9.3	-	7.1	-
รวม			14	

เพื่อให้การตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย สามารถประเมิน ได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ และได้มาตรฐานการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้หลัก จึง ได้จัดแบ่งตัวบ่งชี้ตามปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ (ดังตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามองค์ประกอบคุณภาพ 10 ด้าน (ตามตัวชี้วัดของสกอ. + มรพส. จำนวน 52 ตัวชี้วัด)

องค์ประกอบ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	รวม
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินการ	-	1.1	1.2	2
2. การเรียนการสอน	2.4, 2.5, 2.6	2.1, 2.1.1, 2.2, 2.3, 2.7, 2.8	2.1.2, 2.9, 2.9.1, 2.10, 2.11, 2.12	15
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	-	3.1, 3.2		2
4. การวิจัย	4.3	4.1, 4.2	4.4, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3	7
5. การบริการ วิชาการแก่สังคม	5.2	5.1	5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.3, 5.4,	8

องค์ประกอบ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	รวม
			5.5,	
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	-	6.1	6.1.1	2
7. การบริหารและการจัดการ	7.5	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.8	7.6, 7.7, 7.9	9
8. การเงินและงบประมาณ		8.1, 8.2		2
9. ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพ	-	9.1, 9.2	9.3	3
10. นโยบายรัฐบาล "สถานศึกษา 3 ดี (3D)"		10.1	10.2	2
รวม	6	23	23	52

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 มาตรฐานฉบับนี้ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษา จึงได้กำหนดตัวบ่งชี้หลักภายใต้มาตรฐานการอุดมศึกษาย่อยแต่ละด้าน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในของสถาบัน

ตารางที่ 2.3 ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
(ตามตัวชี้วัดของสกอ. + มรพส. จำนวน 52 ตัวชี้วัด)

องค์ประกอบ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	รวม
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	-	2.1.1	2.1.2 , 2.9, 2.9.1 , 2.10, 2.11, 2.12	7
2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการ อุดมศึกษา ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของ การบริหารการอุดมศึกษา	7.5	1.1, 2.7, 7.1, 7.2, 7.4, 7.8, 8.1, 8.2, 9.1, 9.2	1.2, 7.6, 7.7, 7.9, 9.3	16

องค์ประกอบ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	รวม
ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา	2.4, 2.5, 2.6, 4.3, 5.2	2.1, 2.2, 2.3, 2.8, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 6.1, 10.1	4.4, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.3, 5.4, 5.5, 10.2 , 6.1.1	27
3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้	-	4.2, 7.3		2
รวม	6	25	21	52

ตารางที่ 2.4 ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ (ตามตัวชี้วัดของสกอ. + มรพส. จำนวน 52 ตัวชี้วัด)

องค์ประกอบ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	รวม
1. ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2.4, 5.2	2.1.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 5.1, 9.2, 10.1	2.1.2, 2.9, 2.9.1, 2.10, 2.11, 2.12, 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.3, 5.4, 5.5, 7.6, 10.2	24
2. ด้านกระบวนการภายใน	-	1.1, 2.1, 6.1, 7.1, 7.2, 7.8, 9.1	1.2, 7.9, 9.3, 6.1.1	11
3. ด้านการเงิน	4.3	8.1, 8.2	-	3
4. ด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม	2.5, 2.6, 7.5	2.7, 2.8, 4.1, 4.2, 7.3, 7.4	4.4, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 7.7	14
รวม	6	25	21	52

2. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 2 ลักษณะ คือเกณฑ์การประเมินเชิงปริมาณ จำนวน 25 ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ และได้กำหนดค่าคะแนนการประเมิน เป็นคะแนนเต็ม 3 คะแนน ดังนี้

การประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์รายตัวบ่งชี้ มีค่า 3 คะแนน คือ ตั้งแต่ 1 ถึง 3 โดยมีความหมายดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง มีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดบางส่วนและต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็นหรือผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น

คะแนน 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในระดับที่ยอมรับได้และใกล้เคียงกับมาตรฐานหรือมีผลการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกับมาตรฐาน

คะแนน 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือมีผลการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน

ในกรณีที่ยังไม่มีผลการดำเนินการหรือไม่มีผลการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานไม่ถึงเกณฑ์การประเมินคะแนน 1 ให้ถือว่าได้คะแนน 0

การสรุปผลการประเมินรายองค์ประกอบหรือภาพรวมของการประเมินของทุกองค์ประกอบ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเต็ม 3 คะแนน และนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน (ดังตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินตามค่าคะแนนเฉลี่ย

ช่วงระดับคะแนน	ผลการประเมิน
≤ 1.5	การดำเนินงาน ยังไม่ได้คุณภาพ
1.51 - 2.00	การดำเนินงาน คุณภาพระดับพอใช้
2.01 - 2.50	การดำเนินงาน คุณภาพระดับดี
2.51 - 3.00	การดำเนินงาน คุณภาพระดับดีมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

ตามข้อความในตัวบ่งชี้ของสถาบันมีศัพท์เฉพาะที่จำเป็นต้องทำความเข้าใจ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินการและมีการเก็บข้อมูลได้ถูกต้อง ดังต่อไปนี้

กรรมการวิชาการ หมายถึง กรรมการร่างหลักสูตร กรรมการประเมินหลักสูตร กรรมการประเมินผลงานวิชาการ หรืออยู่ในกองบรรณาธิการของวารสารวิชาการต่าง ๆ กรรมการประชุมวิชาการที่มีการจัดเป็นประจำระดับชาติ/นานาชาติ กรรมการประจำของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งการเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบัน เป็นต้น

กรรมการวิชาชีพ หมายถึง การเป็นกรรมการของสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ที่ปรึกษา ระดับสูงของประเทศที่ได้รับเลือกหรือได้รับมอบหมายให้ร่วมเป็นคณะทำงาน หรือคณะดำเนินการ เพื่อพัฒนางานวิชาการหรือวิชาชีพภายนอกสถาบันในระดับชาติหรือนานาชาติ

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษา จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับการอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคม มีปรากฏในวงการการศึกษาไทยหลายรูปแบบ 3 ดังนี้

1. การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based Learning : PBL)

เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนคิด และดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหา มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็น กลุ่ม และพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งวิธีการนี้จะทำได้ดีในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพราะผู้เรียนมีระดับความสามารถทางการคิดและการดำเนินการด้วยตนเองได้ดี

เงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความรู้เดิมของผู้เรียนทำให้เกิดความเข้าใจข้อมูลใหม่ได้ การจัดสถานการณ์ที่เหมือนจริง ส่งเสริมการแสดงออกและการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้โอกาสผู้เรียนได้ไตร่ตรองข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนตอบคำถาม จดบันทึก สอนเพื่อน สรุปรูป วิศวกร วิจัยกรณีสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ได้ดี

2. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study)

เนื่องจากผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีความหลากหลายวิธี เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนในกลุ่มใหญ่สามารถตอบสนองของผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันได้ด้วย อาทิ

2.1 เทคนิคการใช้ Concept Mapping ที่มีหลักการใช้ตรวจสอบความคิดของผู้เรียนว่าคิดอะไร เข้าใจสิ่งๆใดที่เรียนอย่างไรแล้วแสดงออกมาเป็นกราฟฟิก

2.2 เทคนิค Learning Contracts คือ สัญญาที่ผู้เรียนกับผู้สอนร่วมกันกำหนด เพื่อใช้เป็นหลักยึดในการเรียนว่าจะเรียนอะไร อย่างไร เวลาใด ใช้เกณฑ์อะไรประเมิน

2.3 เทคนิค Know - Want - Learned ใช้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ผสมผสานกับการใช้ Mapping ความรู้เดิม เทคนิคการรายงานหน้าชั้นที่ให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มานำเสนอหน้าชั้นซึ่งอาจมีกิจกรรมทดสอบผู้ฟังด้วย

2.4 เทคนิคกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. การเรียนรู้แบบสรวนิยม (Constructivism)

การเรียนรู้แบบนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการอาศัยประสบการณ์แห่งชีวิตที่ได้รับเพื่อค้นหาความจริง โดยมีรากฐานจากทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งนักทฤษฎีสรววนิยมได้ประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษาดังกล่าว ในรูปแบบและมุมมองใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

3.1 กลุ่มที่เน้นกระบวนการรู้คิดในตัวบุคคล (Radical Constructivism or Personal Constructivism or Cognitive Oriented Constructivist Theories) เป็นกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นรายบุคคล โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนรู้วิธีเรียนและรู้วิธีคิด เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.2 กลุ่มที่เน้นการสร้างความรู้โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social constructivist or socially oriented constructivist theories) เป็นกลุ่มที่เน้นว่า ความรู้ คือ ผลผลิตทางสังคม โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นสองประการ คือ 1) ความรู้ต้องสัมพันธ์กับชุมชน 2) ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

4. การเรียนรู้จากการสอนแบบเอส ไอ พี

การสอนแบบ เอส ไอ พี เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อฝึกทักษะทางการสอนให้กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการศึกษานี้ ให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับทักษะการสอน โดยผลที่เกิดกับผู้เรียนมีผลทางตรง คือ การมีทักษะการสอน การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะทางการสอนและผลทางอ้อม คือ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง ความร่วมมือในการเรียนรู้ และความพึงพอใจในการเรียนรู้วิธีการที่ใช้ในการสอน คือ การทดลองฝึกปฏิบัติจริงอย่างเข้มข้น ต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยการสอนแบบจุลภาค มีที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในการฝึกทดลองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการฝึกขั้นตอนการสอน คือ ขั้นความรู้ความเข้าใจ ขั้นสำรวจ วิเคราะห์และออกแบบการฝึกทักษะ ขั้นฝึกทักษะ ขั้นประเมินผลโครงสร้างทางสังคมของรูปแบบการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ในขณะที่ผู้เรียนฝึกทดลองทักษะการสอนนั้น ผู้สอนต้องให้การช่วยเหลือสนับสนุนอย่างใกล้ชิด สิ่งที่จะทำให้การฝึกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ ความพร้อมของระบบสนับสนุน ได้แก่ ห้องปฏิบัติการสอน ห้องสื่อเอกสารหลักสูตร และการสอน และเครื่องมือไอทีที่สนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-Study)

การเรียนรู้แบบนี้เป็นการให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น (Inquiry Instruction) การเรียนแบบค้นพบ (Discovery Learning) การเรียนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งการเรียนการสอนแบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนี้ ใช้ในการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคลและกระบวนการกลุ่ม

6. การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning)

การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหา กิจกรรมและวิธีการประเมิน

7. การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based Learning)

การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัย ถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบบการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอน อาจแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ การสอนโดยใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีสอน การสอนโดยผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์หรือเป็นผู้ช่วยโครงการวิจัยของอาจารย์ การสอนโดยผู้เรียนศึกษางานวิจัยของอาจารย์และของนักวิจัยชั้นนำในศาสตร์ที่ศึกษา และการสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

8. การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา (Crystal-Based Approach)

การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ความคิดด้วยตนเองด้วยการรวบรวม ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์จากการศึกษาด้วยตนเอง เหมาะสำหรับ บัณฑิตศึกษา เพราะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับศาสตร์ที่ศึกษามาในระดับหนึ่งแล้ว

วิธีการเรียนรู้ เริ่มจากการทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ตามแนวนี้ จากนั้นทำความเข้าใจในเนื้อหาและประเด็นหลัก ๆ ของรายวิชา มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวคิดตามประเด็นที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนพัฒนาแนวคิดในประเด็นต่าง ๆ แยกทีละประเด็น โดยให้ผู้เรียนเขียนประเด็นเหล่านั้นเป็นผลงานในลักษณะที่เป็นแนวคิดของตนเอง ที่ผ่านการกลั่นกรองวิเคราะห์เจาะลึกจนตกผลึกทางความคิดเป็นของตนเอง จากนั้นจึงนำเสนอให้กลุ่มเพื่อนได้ช่วยวิเคราะห์ วิจัยอีกครั้ง

การให้บริการวิชาการ หมายถึง การที่สถาบันการศึกษาและสถาบันอยู่ในฐานะที่เป็นที่พึ่งของชุมชนหรือเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ หรือทำหน้าที่ใด ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาขึ้นของชุมชน ในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ ตลอดจนความเข้มแข็งของชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการวิชาการแบบไม่เปลือง

โครงการบริการวิชาการที่มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง โครงการบริการวิชาการที่สถาบันจัดขึ้น หรือดำเนินการขึ้นแล้วมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ และทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพของตน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริ การอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของชุมชนในด้านการเกษตร ฯลฯ ลักษณะการบริการวิชาการ มีดังนี้

1. บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบและตรวจซ่อม
2. บริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ทางการศึกษา
3. บริการจัดฝึกอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการแบบเก็บค่าลงทะเบียน
4. บริการจัดฝึกอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการแบบให้เปล่า
5. บริการจัดฝึกอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะการว่าจ้าง
6. บริการเกี่ยวกับสุขภาพที่นอกเหนือจากหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. บริการศึกษา วิจัย สํารวจ การวางแผน การจัดการ
8. บริการศึกษาความเหมาะสมของโครงการการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
9. บริการวางระบบ ออกแบบ สร้าง ประดิษฐ์ และผลิต
10. บริการอื่นๆ ทั้งนี้ไม่นับรวมการเป็นวิทยากรที่ไม่ได้อยู่ในแผนของสถาบัน

โครงการ/ กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง

1. โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย กิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศทางวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจในวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต คือ อาหารพื้นบ้าน ยารักษาโรคและการรักษาโรคแบบพื้นบ้าน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน บ้านเรือนหรือการตกแต่งอาคารสถานที่ โดยเน้นวัฒนธรรมไทยหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น อาจเป็นกิจกรรม/โครงการที่หน่วยงานจัดขึ้นเองโดยตรง เช่น การจัดงานหรือนิทรรศการทางวัฒนธรรม กิจกรรมการประกวดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิต เช่น การประกวดนกเขาชวา นกกรงหัวจุก การประกวดทำอาหารไทย เป็นต้น หรือ กิจกรรมที่หน่วยงานจัดสอดแทรกเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหลักอื่น ๆ เช่น การจัดเลี้ยงอาหารพื้นบ้าน ในงานสัมมนา ระดับต่าง ๆ หรือการรณรงค์ให้บุคลากรและนักศึกษาแต่งกายชุดพื้นบ้าน การนำผ้าพื้นบ้านมาตัดเป็นเสื้อ 5 ส หรือแบบฟอร์มประจำหน่วยงาน เป็นต้น ตลอดจนการสนับสนุนให้มีกลุ่มหรือชมรมผู้สนใจกิจกรรมทางวัฒนธรรมด้านต่างๆ ขึ้นในหน่วยงาน เช่น กลุ่มดนตรีไทย กลุ่มวรรณกรรม เป็นต้น

2. โครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ไทยทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง แบบแผนการประพฤติปฏิบัติในโอกาสหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษของชุมชนท้องถิ่น ภายใต้ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงศรัทธา ความเชื่อและค่านิยม เพื่อให้สามารถนำมาปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ วันไหว้ครู วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันทำบุญเดือนสิบ การทำบุญวันว่าง เป็นต้น

3. โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและศรัทธาในสถาบันทางศาสนา โดยให้นับได้ทุกศาสนาที่มุ่งเน้นเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดสันติสุขในปัจจุบันบุคคลและสังคมโลก

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการสวดมนต์และการตักบาตร การปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ เช่น งานหล่อเทียนพรรษา การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า วันคริสต์มาส วันฮารีรายอ การส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น ห้องละหมาด ห้องฝึกสมาธิ เป็นต้น

4. โครงการ/กิจกรรมที่ก่อให้เกิดระบบคุณค่าหรือค่านิยมที่นับถือความดีงามและคุณธรรม จริยธรรมในยุคปัจจุบัน ซึ่งต้องคำนึงถึงบริบทและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เรื่อนั้นตั้งอยู่ในยุคปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกขอบเขต รูปแบบงานในเรื่องวิถีชีวิตของไทย หรือประเพณีไทยหรือที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทางศาสนา ซึ่งนอกจากเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบแล้ว ยังช่วยสร้างกิจกรรมเพื่อการดึงดูดให้เยาวชนไทยเกิดความตระหนักในเรื่องระบบคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรมมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมค่ายพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่ายพัฒนาทักษะชีวิต การเข้าค่าย/กิจกรรมพัฒนาจิต เป็นต้น ซึ่งอาจจัดสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา เยาวชน บุคลากร สมาชิกในชุมชน เป็นต้น

5. โครงการ/กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น ดนตรีไทยและพื้นบ้าน ศิลปะการแสดงของไทยและพื้นบ้าน ประติมากรรมไทยและพื้นบ้าน งานหัตถกรรม กีฬาและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ อาจเป็นโครงการ/กิจกรรมทั้งในส่วนที่จัดขึ้นเองโดยตรง หรือการให้บริการการแสดงแก่หน่วยงานต่าง ๆ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงนาฏศิลป์ ดนตรีไทย การแสดงโนรา การแสดงหนังตะลุงและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ เช่น ตะกร้อไทย สะบ้า หมากขุม เป็นต้น หรือการนำกลุ่มนักศึกษา /บุคลากรไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น เพื่อสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมทางศิลปะและวัฒนธรรม

6. การแสดงศิลปวัฒนธรรมสากลและของชาติอื่น ๆ อันเป็นการแสดงถึงความเข้าใจ วัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ดังนั้น การจัดให้นักศึกษา เยาวชน ประชาชนมีประสบการณ์และการเรียนรู้วัฒนธรรมนานาชาติผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ นั้น มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่อย่างมีความเข้าใจที่ชัดเจนต่อวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ อันเป็นวัฒนธรรมโดยรวมของโลก

ศิลปวัฒนธรรมสากลและชีวิตวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ที่สื่อออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดนตรี ศิลปะการแสดง ประติมากรรม งานหัตถกรรม ศิลปกรรมต่าง ๆ ที่อาจจะสื่อสารออกมาในรูปแบบของการแสดงภาพยนตร์ภาพถ่าย ภาพเขียนนิทรรศการวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานจัดขึ้นโดยตรง หรือการให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ หรือการเข้าร่วมชมกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงดนตรีสากลและดนตรีประจำชนชาติต่าง ๆ การแสดงจินตลีลา ประกอบเพลง การประกวดดนตรีสากล การจัดการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรม ประเภทต่างๆ เช่น นิทรรศการศิลปกรรม ประติมากรรม

งานวิจัย หมายถึง กระบวนการค้นหาคำตอบของปัญหาหรือการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ตลอดจนถึงการประดิษฐ์คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหรือทดลองวิเคราะห์และตีความข้อมูล ตลอดจนสรุปผลอย่างเป็นระบบ

การนำไปใช้ประโยชน์ระดับชาติ หมายถึง การนำไปใช้ประโยชน์นอกสถาบันโดยหน่วยงานราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือองค์การกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทย

การนำไปใช้ประโยชน์ระดับชาติ ไม่ว่าจะผลงานจะเกิดขึ้นในปีใดก็ตามหากนำมาใช้ประโยชน์ในปีนั้นสามารถนำมานับได้ แต่การนับจะไม่นับซ้ำ

งานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานประดิษฐ์คิดค้นหรืองานสร้างสรรค์ทางศิลปกรรมและจิตรกรรม หรือผลงานแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี อันเป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติและระดับชาติ หรืองานที่ได้รับสิทธิบัตรเป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาการ เสริมสร้างองค์ความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา หรือแสดงความเป็นต้นแบบ ต้นความคิดของผลงาน หรือแสดงความสามารถในการบุกเบิกงานในสาขาวิชานั้น

นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (Full Time Equivalent Student : FTES) หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามเกณฑ์จำนวนหน่วยกิตมาตรฐานของการลงทะเบียน ดังนี้

ระบบทวิภาค - สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี : ลงทะเบียน 36 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (18 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)

- สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งโครงการปกติและภาคพิเศษ : ลงทะเบียน 24 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (12 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษาปกติ)

ระบบไตรภาค - สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี : ลงทะเบียน 39 หน่วยกิต ต่อปีการศึกษา (13 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)

-สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา : ลงทะเบียน 27 หน่วยกิต ต่อปีการศึกษา (9 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)

ขั้นตอนการคำนวณค่า FTES มีดังนี้

1. คำนวณค่าหน่วยกิตนักศึกษา (Student Credit Hours : SCH) ซึ่งก็คือผลรวมของผลคูณระหว่างจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน กับจำนวนหน่วยกิตแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนทุกรายวิชาตลอดปีการศึกษา รวบรวมหลังจากนักศึกษาลงทะเบียนแล้วเสร็จ (หมดกำหนดเวลาการ เพิ่ม-ถอน) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$SCH = \sum n_i c_i$$

เมื่อ n_i = จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชาที่ i

c_i = จำนวนหน่วยกิตของวิชาที่ i

2. คำนวณค่า FTES โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$FTES = \frac{SCH}{\text{จำนวนหน่วยกิตต่อปีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการลงทะเบียนในระดับปริญญาชั้น ๆ}}$$

นักศึกษาภาคปกติ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในช่วงเวลาราชการหรือนอกเวลาราชการ โดยสถาบันได้มีการคำนวณเป็นภาระงานสอนของอาจารย์ และไม่มีค่าตอบแทนเป็นการพิเศษ

นักศึกษาภาคพิเศษ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในช่วงเวลาราชการ หรือนอกเวลาราชการ โดยสถาบันมิได้นับว่าการสอนดังกล่าวเป็นภาระงานสอนของอาจารย์ และ/หรือได้มีการจ่าย ค่าตอบแทนให้กับการสอนของอาจารย์เป็นการพิเศษ

นักวิจัย หมายถึง ข้าราชการที่เป็นเจ้าหน้าที่วิจัยและนักวิจัย หรือเป็นพนักงานหรือบุคลากรที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันหรือสถานศึกษาทั้งปีการศึกษา ที่มีระยะเวลาทำงานไม่ต่ำกว่า 9 เดือน โดยมีภาระหน้าที่ในการวิจัย ในกรณีที่นักวิจัยมีระยะเวลาทำงาน 6 เดือน ให้นับเป็น 0.5 คน

ระบบและกลไก

ระบบ (system) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์(objective) ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) แต่ในการประเมินตามคู่มือของ สกอ. คำว่าระบบ (system) จะเน้นที่กระบวนการ ซึ่งหมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า ต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบ โดยทั่วกันไม่ว่าจะในรูปของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการอื่นๆ

กลไก (mechanism) หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงาน หรือ กลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณยกย่องระดับชาติหรือนานาชาติ หมายถึง รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณของต่างหน่วยงาน เช่น หน่วยงานของรัฐในระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือ จังหวัด หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เป็นองค์กรทางวิชาการหรือวิชาชีพ หรือเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับประเภทของรางวัลที่มอบ ที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติและ/หรือนานาชาติ

รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านวิชาการ วิชาชีพ หมายถึง ผลงานทางวิชาการหรือวิชาชีพที่ผ่านการแข่งขันหรือได้รับการคัดเลือกในระดับชาติหรือนานาชาติ

ระดับชาติ หมายถึง ระดับหน่วยงานราชการ ที่เป็นระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือองค์กรกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน

วารสารระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูลสากล หมายถึง วารสารที่ปรากฏในฐานข้อมูล วารสารที่เป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ เช่น ฐานข้อมูล Science Citation Index (SCI) ฐานข้อมูล Ei Compendex ฐานข้อมูล INSPEC ฐานข้อมูล ScienceDirect ฐานข้อมูล PUBMED ฐานข้อมูล AGRICOLA (Agricultural Online Access) ฐานข้อมูล ERIC (Education Database) หรือฐานข้อมูล PUBSCIENCE เป็นต้น

วารสารระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลสากล หมายถึง วารสารที่คณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวารสาร โดยต้องเป็นชาวต่างประเทศอย่างน้อย 1 คน และต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกลั่นกรองต้นฉบับก่อนตีพิมพ์ (Peer Review) นอกจากนี้วารสารต้องมีบทความวิจัยจากต่างประเทศลงตีพิมพ์ด้วย

วารสารระดับชาติ หมายถึง วารสารที่ตีพิมพ์บทความจากนักวิชาการสถาบันต่าง ๆ และคณะบรรณาธิการจะต้องเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวารสาร โดยจะต้องมาจากสถาบันอื่น ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกลั่นกรองต้นฉบับก่อนตีพิมพ์ (Peer Review)

หลักธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ + อภิบาล หมายความว่า หลักการบริหารจัดการบ้าน เมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับ ทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจนทุกคนในสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม
2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ ตลอดจนมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ
3. หลักความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว ไม่บิดเบือนหรือปิดบังบางส่วน
4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขและร่วมรับผิดชอบ
5. หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ นอกจากจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้องแล้ว ยังต้องสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบได้ว่าการดำเนินงานของเราโปร่งใสจริง
6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มค่าเงิน คุ้มค่าเวลา คุ้มค่าแรงงาน

องค์การนักศึกษา หมายถึง องค์การและ/หรือสภา และ/หรือสโมสร และ/หรือชมรมของนักศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบและภายใต้การดูแลของสถาบันเพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ข้าราชการ อาจารย์พนักงาน รวมทั้งอาจารย์ที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันหรือสถานศึกษาทั้งปีการศึกษาที่มีระยะเวลาทำงานไม่ต่ำกว่า 9 เดือน ในกรณีที่อาจารย์มีระยะเวลาทำงาน 6 เดือน ให้นับเป็น 0.5 คน รวบรวมสิ้นสุดปีการศึกษา

คำชี้แจงทั่วไป

1. ตัวบ่งชี้ที่มีเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับ ต้องมีการดำเนินการเรียงตามลำดับไม่ว่าเป็นเกณฑ์การประเมินคะแนน 1 หรือ 2 หรือ 3 ทั้งนี้หากมีการดำเนินการบางข้อและไม่ได้เรียงตามลำดับ จะไม่ได้คะแนนการประเมินตามที่กำหนด

2. การเก็บข้อมูลในตัวบ่งชี้ที่ระบุให้ใช้รอบปีงบประมาณ หรือปีปฏิทินให้ใช้ พ.ศ. ที่ตรงกับปีการศึกษาที่ประเมิน เช่น เก็บข้อมูลเพื่อประเมินปีการศึกษา 2552 จะต้องเก็บข้อมูลในปีงบประมาณ 2552 ด้วยเช่นกัน และกรณีที่ใช้ปีปฏิทินจะเป็น ปี พ.ศ. 2552 ด้วย

3. อาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานจริง หมายถึง อาจารย์ข้าราชการ อาจารย์พนักงาน รวมทั้งอาจารย์ที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันหรือสถานศึกษาทั้งปีการศึกษา ที่มีระยะเวลาการทำงานดังนี้

9 – 12 เดือน คิดเป็น 1 คน

6 เดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึง 9 เดือน คิดเป็น 0.5 คน

น้อยกว่า 6 เดือนไม่สามารถนำมานับได้

4. การนับจำนวนนักศึกษา ในทุกตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องให้นับรวมทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ

5. การนับจำนวนนักศึกษาในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องให้นับเป็นจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (FTES) ทั้งหมด ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 2.12 ในการนับ ให้นับ FTES รวมทั้งปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยเทียบบัณฑิตศึกษาเป็น FTES ระดับปริญญาตรี

6. การนับจำนวนอาจารย์และนักวิจัย

1) ตัวบ่งชี้ที่ 2.4, 2.13 และตัวบ่งชี้ที่ 5.3 นับจำนวนอาจารย์ประจำเฉพาะที่
ปฏิบัติงานจริง

2) ตัวบ่งชี้ที่ 2.5, 2.6 และตัวบ่งชี้ที่ 5.2 นับจำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด (ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ)

3) ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 และตัวบ่งชี้ที่ 4.4 นับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยเฉพาะที่
ปฏิบัติงานจริง

4) ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 และตัวบ่งชี้ที่ 7.7 นับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยทั้งหมด
(ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ)

7. สำหรับการคำนวณให้นำหลักการพิเศษมาใช้ดังนี้

หากผลปฏิบัติงานไม่เป็นเลขจำนวนเต็มให้แสดงผลโดยใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง (ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 2.12 ให้ใช้ทศนิยม 3 ตำแหน่ง) และถ้าผลการปฏิบัติงานมีทศนิยมมากกว่า 2 ตำแหน่ง (หรือมากกว่า 3 ตำแหน่งในกรณีตัวบ่งชี้ที่ 2.12) ให้ใช้หลักการพิเศษตามหลักสากลโดยให้ปัดขึ้น

บทที่ 3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ประจำปีการศึกษา 2552

ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายใน เพื่อการตรวจสอบระบบ กลไกและการประเมินผล การดำเนินงานในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 52 ตัวบ่งชี้ **ระดับคณะ** ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการและคณะครุศาสตร์ จำนวน 47-48 ตัว บ่งชี้ **ระดับสาขาวิชา** จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ **ระดับสำนัก/สถาบัน** ได้แก่ สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม และสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 17 - 20 ตัวบ่งชี้ และ**ระดับกอง/สำนักงาน/ศูนย์** ได้แก่ กองกลาง กองบริหารงานบุคคล กอง นโยบายและแผน กองบริการการศึกษา กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานมาตรฐาน และประกัน คุณภาพการศึกษา สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงาน สภามหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เทียบเท่า จำนวน 13 - 17 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับสำนัก/สถาบัน ศูนย์ และกอง

ตารางที่ 3.1 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ จำแนกตามรายชื่อประกอบ ระดับกอง (กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ระดับ สำนัก/สถาบัน/กอง/ สำนักงาน/ศูนย์
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการ ดำเนินการ	
1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนมีกระบวนการพัฒนา กลยุทธ์ แผนดำเนินงานและมีการกำหนดตัวบ่งชี้หลัก เพื่อวัด ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ (สกอ 1.1)	ทุกหน่วยงาน
1.2 ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด (สกอ 1.2)	ทุกหน่วยงาน
องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจหลัก (การดำเนินงานในภาพของมหาวิทยาลัย)	
2.11 ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ (สกอ 5.4)	ทุกหน่วยงาน

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ระดับ สำนัก/สถาบัน/กอง/ สำนักงาน/ศูนย์
2.14 สภามหาวิทยาลัยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและสามารถผลักดันมหาวิทยาลัยให้แข่งขันได้ในระดับสากล (สกอ 7.1, ก.พ.ร.11.1)	กองกลาง
2.19 ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย/คณะ (สกอ 7.6, ก.พ.ร.12)	กองกลาง
2.23 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน (สกอ 8.2)	กองกลาง
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารและการจัดการ	
3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย (สกอ 7.2)	ทุกหน่วยงาน
3.3 มีการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่องค์กรเรียนรู้ (สกอ 7.3, กพร 14.2)	ทุกหน่วยงาน
3.7 มีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา	ทุกหน่วยงาน
3.8 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวบ่งชี้และเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล (สกอ 7.9, กพร 11.2)	ทุกหน่วยงาน
องค์ประกอบที่ 4 การเงินและงบประมาณ	
4.1 มีระบบ กลไกในการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (สกอ 8.1)	ทุกหน่วยงาน
4.2 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน (สกอ 8.2)	ทุกหน่วยงาน
องค์ประกอบที่ 5 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	
5.1 มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา (สกอ 9.1)	ทุกหน่วยงาน
5.1 ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สกอ 9.3)	ทุกหน่วยงาน

* ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายใน เพื่อการตรวจสอบระบบ กลไกและการประเมินผลการดำเนินงานในระดับกองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดมาตั้งแต่เริ่มตั้งสถาบันและอาจปรับเปลี่ยนได้ ปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์ควรระบุให้ชัดเจน ให้สมาชิกทุกกลุ่มในสถาบันได้รับทราบทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บริการและสังคมโดยรวม ปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกันและเป็นแนวทางการดำเนินงานสนับสนุนภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ตามหลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) และสถาบันต้องจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันและให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ แผนดำเนินงานและมีการกำหนดตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ (สกอ.1.1)

1.2 ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด (สกอ.1.2)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 : มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ แผนดำเนินงานและมีการกำหนดตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง /สำนักงาน /ศูนย์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยมีภารกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินภารกิจหลักแต่ละด้านต้องคำนึงถึงหลักการของการศึกษาระดับอุดมศึกษา มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ ตลอดจนมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมถึงยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชาติ ดังนั้น ในการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนการพัฒนากลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน จึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ระบุข้างต้น อีกทั้งต้องคำนึงถึงทิศทาง การพัฒนาประเทศตาม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน เป็นไปอย่างมีคุณภาพในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

เกณฑ์มาตรฐาน : (ระดับ)

1. มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน
2. มีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกันและกันและสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของชาติ
3. มีการกำหนดตัวบ่งชี้ของการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงาน
4. มีการดำเนินการตามแผนครบทุกภารกิจ
5. มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และ รายงานผลต่อผู้บริหาร
6. มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน เป้าประสงค์ เป้าหมายกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของชาติ ตลอดจนสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตอย่างสม่ำเสมอ
7. มีการนำผลการประเมินและการวิเคราะห์มาปรับปรุงกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการไม่ครบ 5 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 5 - 6 ข้อแรก	มีการดำเนินการครบทุกข้อ

คำอธิบายเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐาน :

1. เกณฑ์มาตรฐาน ระดับ 2 และเกณฑ์มาตรฐานระดับ 3
กลยุทธ์ หมายถึง แผนกลยุทธ์ซึ่งเป็นแผนระยะยาว โดยทั่วไปมักใช้เวลา 5 ปีเป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของสถาบัน จากแผนกลยุทธ์นำมาจัดทำแผนดำเนินการหรือแผนปฏิบัติการหรือแผนประจำปี ซึ่งเป็นแผนการทำงานของเวลา 1 ปี ในแผน 1 ปีนี้จะมีรายละเอียดโครงการ กิจกรรม ผู้รับผิดชอบงบประมาณ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรม และค่าเป้าหมายของตัวบ่งชี้ที่กำหนดว่าจะต้องทำให้ได้ การบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้

ดังกล่าวนี้จะนำไปคำนวณตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด

2. เกณฑ์มาตรฐาน ระดับ 4 ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา มี 4 ภารกิจได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3. เกณฑ์มาตรฐาน ระดับ 6 “...อย่างสม่ำเสมอ” หมายถึง มีการดำเนินการในช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการทุกครั้ง นั่นคือมีการวิเคราะห์แผนการดำเนินงานกับแผนกลยุทธ์ทุกปี เนื่องจากแผนการดำเนินงานเป็นแผนที่จัดทำเป็นรายปีส่วนการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแผนของชาติและสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ดำเนินการเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแผนของชาติหรือเมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

4. เกณฑ์มาตรฐาน ระดับ 7 “...อย่างต่อเนื่อง...” หมายถึง มีการนำผลการประเมินและผลการวิเคราะห์ในเกณฑ์มาตรฐานระดับ 5 และระดับ 6 มาปรับปรุงแผนการดำเนินงานทุกปี

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. ปรัชญาหรือปณิธานของหน่วยงาน
2. แผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน
3. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีกลไกการดำเนินงานเพื่อกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน กลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการประจำปี
4. รายงานการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปรัชญา ปณิธานและกลยุทธ์กับภารกิจหลักของหน่วยงาน หลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานการศึกษาของชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. รายชื่อตัวบ่งชี้และเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนทุกภารกิจ
6. เอกสารรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน
7. เอกสารหรือรายงานการประชุม ที่แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีการรายงานการดำเนินงานตัวบ่งชี้นี้ต่อผู้บริหารระดับหน่วยงาน
8. เอกสารการวิเคราะห์และปรับปรุงกลยุทธ์ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตอย่างสม่ำเสมอ

แนวปฏิบัติที่ดี :

1. มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธานและมีกระบวนการพัฒนามากลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน หลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ยุทธศาสตร์ของชาติในด้านต่าง ๆ ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. มีการกำหนดตัวบ่งชี้ (KPI) ของการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดเป้าหมาย (target) ของแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ
3. มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งและรายงานต่อผู้บริหารหน่วยงาน
4. มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน เป้าประสงค์ (goal) เป้าหมาย (target) กับสภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตอย่างสม่ำเสมอ
5. มีการนำผลการประเมินและการวิเคราะห์ในข้อ 3 และ 4 มาปรับปรุงกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แนวทางพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. การกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน	1.1 หากหน่วยงานมีการกำหนดปรัชญา หรือปณิธานอยู่แล้วตั้งแต่เริ่มต้น หน่วยงานควรทบทวนว่าปรัชญาหรือปณิธานยังเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของหน่วยงานหรือไม่ หากยังเหมาะสมอยู่ต้องดำเนินการให้แน่ใจว่าสมาชิกในหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบทั่วกัน 1.2 หากต้องมีการปรับแก้ปรัชญาหรือปณิธานของหน่วยงาน ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป ควรเป็นการกำหนดร่วมกันทั้งผู้บริหารอาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลตามปรัชญาหรือปณิธานที่ได้ร่วมกันกำหนด
2. ความสอดคล้องของปรัชญาหรือปณิธาน และกลยุทธ์กับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย หลัก การอุดมศึกษา และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	2.1 ศึกษาภารกิจหลักของหน่วยงาน หลักการอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (academic excellence) เสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) และความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ (autonomous) วิเคราะห์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอน รวมทั้งวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนชาติอื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และจุดเน้นในการพัฒนาในช่วง เวลานั้น ๆ ตลอดจนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชาติ ในการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
	<p>ตลอดจนการพัฒนากลยุทธ์ต้องให้สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ที่ศึกษาและวิเคราะห์ที่ศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 2.1 โดยทำตารางวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าปรัชญาหรือปณิธานและกลยุทธ์สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ในประเด็นใด อย่างไร หากมีประเด็นที่ไม่สอดคล้องควรพิจารณาปรับแก้ให้สอดคล้อง</p>
<p>3. การพัฒนากลยุทธ์</p>	<p>3.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) เป้าประสงค์ (goal) วัตถุประสงค์ (objective) คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threats) เพื่อนำมาสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกภารกิจของหน่วยงาน</p> <p>3.2 เมื่อได้กลยุทธ์แล้ว คณะกรรมการนำกลยุทธ์มาจัดทำเป็นแผนดำเนินการในทุกระดับ โดยความร่วมมือและเข้าใจร่วมกันของบุคลากรทุกกลุ่มทั้งผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีแนวทางชัดเจนว่าหน่วยงานจะพัฒนาไปอย่างไร ตามช่วงเวลาต่าง ๆ และจะร่วมกันรับผิดชอบอย่างไร</p>
<p>4. การจัดทำแผนดำเนินงาน</p>	<p>4.1 หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผนดำเนินงานต้องมีความชัดเจนว่าจะทำอะไรเมื่อใด โดยใคร ใช้งบประมาณเท่าใดและกำหนดตัวบ่งชี้หลัก (KPI) พร้อมทั้งเป้าหมาย (target) ที่จะใช้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานในแต่ละระยะเวลา</p> <p>4.2 หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานตามแผน โดยมีระบบการติดตามการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนจะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานอย่างไร</p> <p>4.3 เมื่อครบรอบปี ให้ประเมินผลการดำเนินงานว่าได้ดำเนินงานครบถ้วนตามแผนหรือไม่ โดยให้พิจารณาผลการดำเนินงานย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาสอดคล้องกับกลยุทธ์ รวมทั้งทบทวนว่ากลยุทธ์ยังเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ หากไม่เหมาะสมก็ต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่อไป</p> <p>4.4 ให้มีการพิจารณาทบทวน และหากจำเป็นก็ปรับปรุงตัวบ่งชี้หลัก รวมทั้งเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในการวัดความสำเร็จของการดำเนินงาน</p> <p>4.5 ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ โดยเปรียบเทียบเป้าหมายอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ต่อที่ประชุมของผู้บริหารหน่วยงาน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 : ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง /สำนักงาน / ศูนย์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายแต่ละตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
บรรลุเป้าหมายร้อยละ 60-74	บรรลุเป้าหมายร้อยละ 75-89	บรรลุเป้าหมายร้อยละ 90-100

คำอธิบายเพิ่มเติมเกณฑ์การคำนวณ :

ตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด หมายถึง ตัวบ่งชี้ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดโดยหน่วยงาน ตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานระดับ 3 ของตัวบ่งชี้ที่ 1.1

ตัวอย่างในการคำนวณ

ในปีการศึกษา 2552 หน่วยงานมีกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ 48 กิจกรรม มีตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามแผนทั้งหมด 62 ตัวบ่งชี้ เมื่อสิ้นปีการศึกษา หน่วยงานสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนได้ 42 กิจกรรม มีตัวบ่งชี้ที่ปฏิบัติได้สูงกว่าเป้าหมาย 30 ตัวบ่งชี้ เป็นไปตามเป้าหมาย 13 ตัวบ่งชี้ ต่ำกว่าเป้าหมาย 10 ตัวบ่งชี้ และเป็นตัวบ่งชี้ในกิจกรรมที่ไม่ได้ดำเนินการ 9 ตัวบ่งชี้ ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนดเป็นดังนี้

ตัวตั้ง

- จำนวนตัวบ่งชี้ที่ปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมาย = 30 + 13 = 43 ตัวบ่งชี้

ตัวหาร

- จำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมดของกิจกรรมตามแผนงาน = 62 ตัวบ่งชี้

สูตรในการคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนตัวบ่งชี้ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมาย}}{\text{จำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมดของกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี}} \times 100$$

ดังนั้น ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงานที่กำหนด

$$= \frac{43}{62} \times 100 = 69.35\%$$

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน : ข้อมูลพื้นฐานและเอกสารหลักฐานอ้างอิงที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารการกำหนดรายการตัวบ่งชี้ของแผนการปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ
เป้าหมายในแต่ละตัวบ่งชี้และผลการดำเนินงานในตัวบ่งชี้เหล่านั้น
2. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงกลไกเพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของ
แผน ปฏิบัติงานประจำปี
 - 2.1 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ
 - 2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และความเชื่อถือได้ของ
ข้อมูลที่ได้รับ รวมถึงระบบการเก็บรักษาและดูแลเอกสารหรือข้อมูล
 - 2.3 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน

องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจหลัก

หลักการ

การปฏิบัติตามหน้าที่หรือความรับผิดชอบตามภารกิจของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่หน่วยงานจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จและถือเป็นผลรวมของวัตถุประสงค์ทั้งหมดขององค์กรนั้น

ตัวบ่งชี้ จำนวน 28 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ในแต่ละหน่วยงานจะมีความแตกต่างกันไป ซึ่งตัวบ่งชี้ทั้งหมด ประกอบด้วย

- 2.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธาน ตลอดจนมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ แผนดำเนินงานและมีการกำหนดตัวบ่งชี้หลัก เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้ครบทุกภารกิจ (สกอ. 1.1)
- 2.2 มีระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร (สกอ.2.1)
- 2.3 มีกระบวนการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของคณาจารย์ (สกอ.2.7 , ก.พ.ร. 15)
- 2.4 ร้อยละของบทความจากวิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญญาโททั้งหมด (ก.พ.ร. 4.1.4)
- 2.5 มีการจัดบริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า (สกอ.3.1)
- 2.6 มีการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (สกอ.3.2)
- 2.7 มีการพัฒนาระบบกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ (สกอ4.1)
- 2.8 มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ (สกอ.4.2)
- 2.9 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคมตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย(สกอ.5.1)
- 2.10 จำนวนของกิจกรรมหรือโครงการบริการทางวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติและนานาชาติ (สกอ.5.3)
- 2.11 ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ (สกอ.5.4)
- 2.12 ระบบและกลไกในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สกอ.6.1)
- 2.13 จำนวนกิจกรรมในการอนุรักษ์พัฒนาและสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.4.1)

- 2.14 สภามหาวิทยาลัยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและสามารถผลักดันมหาวิทยาลัย ให้แข่งขันได้ในระดับสากล (สกอ 7.1, กพร.11)
- 2.15 ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย (สกอ 7.2)
- 2.16 มีการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่องค์กรเรียนรู้ (สกอ 7.3, กพร 14.2)
- 2.17 มีระบบกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและอำรุงรักษาไว้ให้บุคลากรมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สกอ 7.4, กพร 14.1)
- 2.18 ศักยภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการเรียนการสอนและการวิจัย (สกอ 7.5, กพร 13)
- 2.19 ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย/คณะ (สกอ 7.6, กพร 12)
- 2.20 มีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา (สกอ 7.8)
- 2.21 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวบ่งชี้และเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล (สกอ 7.9, กพร 11.2)
- 2.22 มีระบบ กลไกในการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (สกอ 8.1)
- 2.23 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน (สกอ 8.2)
- 2.24 มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา (สกอ 9.1)
- 2.25 มีระบบและกลไกการให้ความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา (สกอ 9.2)
- 2.26 ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สกอ 9.3)
- 2.27 การบริหารจัดการสถานศึกษา 3 ดี (สกอ 10.1)
- 2.28 ผลที่เกิดกับผู้เรียนตามนโยบาย 3 ดี มีความรู้ เจตคติที่ดี ตลอดจนเกิดพฤติกรรม (สกอ 10.2)

**ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 : ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการตามพันธกิจของ
หน่วยงาน**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง /สำนักงาน / ศูนย์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคม เป็นการตอบสนองและแสดงความ
รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งถือเป็นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการสากลของการอุดมศึกษา
การตอบสนองดังกล่าวจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด สามารถสะท้อนได้จากความพึงพอใจของ
ผู้รับบริการ ทั้งประชาชนผู้มารับบริการ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่หน่วยงานได้ให้บริการตามพันธกิจของ
ตน ซึ่งการสำรวจความพึงพอใจโดยทั่วไปจะพิจารณา 4 ประเด็นสำคัญ คือ

1. ความพึงพอใจด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ
2. ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
3. ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
ร้อยละ 65 - ร้อยละ 74	ร้อยละ 75 - ร้อยละ 84	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 85

**ตัวบ่งชี้ที่ 2.14 : สภามหาวิทยาลัยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและสามารถ
ผลักดันมหาวิทยาลัยให้แข่งขันได้ในระดับสากล**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณภาพของมหาวิทยาลัยจะมีทิศทางที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคตได้
อย่างดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่ามีสภามหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบให้ความสำคัญและโปร่งใส ติดตาม
กำกับ ดูแลมหาวิทยาลัยอย่างใกล้ชิด มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ นโยบายของ
มหาวิทยาลัย ดูแล ติดตาม กำกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีการประชุมสภามหาวิทยาลัย
อย่างสม่ำเสมอ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะรายงานทางการเงินที่มหาวิทยาลัยนำเสนอ

เกณฑ์มาตรฐาน : ข้อ

1. สภามหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์และนโยบายของ
มหาวิทยาลัย
2. สภามหาวิทยาลัยมีการติดตามผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
มากกว่าปีละ 2 ครั้ง
3. มีการประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างต่ำร้อยละ 80 ของแผน ในการประชุม
แต่ละครั้งมีกรรมการเข้าร่วมโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยมีการส่งเอกสารให้กรรมการ
สภามหาวิทยาลัย อย่างน้อย 7 วันก่อนการประชุม
4. สภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลงานของอธิการบดีหรือผู้บริหารสูงสุดตาม
หลักเกณฑ์ที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า
5. สภามหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและส่งเสริมการบริหารงาน
โดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั่วทั้งองค์กร

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการไม่ครบ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการครบทุกข้อ

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนการประชุม รายงานการประชุมและเอกสารประกอบการประชุมสภามหาวิทยาลัย
2. เอกสารหลักฐานที่แสดงว่าสภามหาวิทยาลัย มีการบริหารจัดการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ร้อยละของจำนวนครั้งและร้อยละของการเข้าร่วมประชุมของกรรมการในการประชุมจริงของสภามหาวิทยาลัย หลักฐานจำนวนวันที่ส่งเอกสารให้กรรมการสภามหาวิทยาลัย
3. เอกสารหลักฐานที่แสดงว่า มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เช่น การปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในประเด็นของคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมและตรวจติดตาม การปฏิบัติตามกฎหมายภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กร การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบสภามหาวิทยาลัย ตลอดจนการเปิดเผยผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยต่อสาธารณชน เป็นต้น
4. เอกสารหลักฐานที่แสดงว่าสภามหาวิทยาลัย มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย/คณะและผู้บริหารมหาวิทยาลัย เช่น เกณฑ์การประเมิน ผลงานของผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย รวมทั้งรายงานการนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัย
5. ความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างสภามหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศและการแข่งขันได้
6. ความสำเร็จของการถ่ายทอดนโยบาย หรือทิศทางการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของสภามหาวิทยาลัยไปสู่มหาวิทยาลัย

แนวปฏิบัติที่ดี :

1. สภามหาวิทยาลัยกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ และนโยบายของมหาวิทยาลัย ร่วมกับมหาวิทยาลัย
2. สภามหาวิทยาลัย ติดตามผลการดำเนินงานที่สำคัญของภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วน
3. มีการประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างต่ำ ร้อยละ 80 ของแผนในการประชุม แต่แต่ละครั้งมีกรรมการเข้าร่วมโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และต้องส่งเอกสารให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อย 7 วัน ก่อนการประชุม
4. มีการประเมินงานของอธิการบดี/ผู้บริหารสูงสุด โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและตกลงกันไว้ล่วงหน้า
5. สภามหาวิทยาลัยบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เช่น การปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในประเด็นของคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมและตรวจ

ติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและ มีการตรวจสอบ การดำเนินงาน เป็นต้น

6. มีการประเมินผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย และเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์และนโยบายของมหาวิทยาลัย	1.1 สภามหาวิทยาลัยการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด ให้ความเห็นชอบ ทิศทางยุทธศาสตร์และนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา 1.2 มีการติดตามผลการนำยุทธศาสตร์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม 1.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานจริง ตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ และติดตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. กระบวนการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย	2.1 สภามหาวิทยาลัยมีการติดตามผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วน 2.2 มีการส่งเอกสารการประชุม ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยศึกษาล่วงหน้าเฉลี่ย 7 วัน 2.3 มีการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในประเด็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเรื่องคุณภาพทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน 2.4 มีกรรมการสภามหาวิทยาลัย เข้าร่วมการประชุมทุกครั้งเฉลี่ยร้อยละ 80 ของกรรมการทั้งหมด 2.5 มีการเปิดเผยรายงานประเมินตนเอง ประวัติกรรมการสภาทุกท่านและรายงานการเงินของมหาวิทยาลัย
3. มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของระบบงานที่สำคัญ	3.1 มีการติดตามผลการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในของสภามหาวิทยาลัย 3.2 มีการติดตามผลการบริหารสารสนเทศ และมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยทุกระบบที่สำคัญ 3.3 มีการติดตามผลระบบการบริหารงานทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.19 : ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : กองกลาง

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหาร และการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยในทางตรงหรือทางอ้อม การที่สถาบันอุดมศึกษาจะมีระบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นนั้น พิจารณาจากการที่มหาวิทยาลัยมีระบบการทำงานที่เป็นไปตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีการประยุกต์ใช้ในระดับสากล 5 ประการ ดังนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลและโปร่งใสในภารกิจที่หน่วยงานดำเนินการ โดยมีช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษา คณาจารย์และประชาชน
2. มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการและประชาชนเกี่ยวกับภารกิจของมหาวิทยาลัย / หน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
3. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ได้รับจากผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไปประกอบการปรับปรุงระบบการให้บริการประชาชน การปรับปรุงระบบการจัดการของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ประชาชน หรือเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
4. มีการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ประชาชนและเครือข่ายต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการงานของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน โดยเฉพาะเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อร่วมกำหนดทิศทางการนโยบายของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน การตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน
5. ภาคประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ โดยได้มีการจัดกระบวนการหรือกลไกที่เป็นรูปธรรมให้ภาคประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และ ผลสำเร็จในการทำงานของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส ผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ เอกสารสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ นิทรรศการ
2. มีระบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านช่องทางที่เปิดเผย และเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วอย่างน้อย 3 ช่องทาง

3. มีการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและมีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม
4. มีที่ปรึกษาที่มาจากภาคประชาชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น จัดประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. มีกระบวนการหรือกลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 - 4 ข้อแรก	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. หลักฐานการดำเนินงานการเปิดเผยข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส อย่างน้อย 5 ช่องทาง จากเอกสารตีพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศ เว็บไซต์ การโฆษณา โลโก้ นิทรรศการ การแถลงข่าว
2. หลักฐานการมีระบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ผู้รับฟังความคิดเห็น ศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด หมายเลขโทรศัพท์สายด่วน ตู้ ปณ. เพื่อรับเรื่องร้องเรียน การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เว็บไซต์ เว็บบอร์ด
3. หลักฐานการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน ดังนี้
 - 3.1 มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวม และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็น
 - 3.2 มีผลสรุปจากระบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
 - 3.3 มีบันทึกข้อความ หรือรายงานการประชุม หรือการจัดสัมมนาหรือรูปแบบอื่น ๆ ที่แสดงว่ามีการนำเสนอผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปกำหนดแนวทาง หรือแผนการบริหารงาน
4. หลักฐานการมีที่ปรึกษาที่มาจากภาคประชาชน ดังนี้
 - 4.1 คำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาภาคประชาชน
 - 4.2 รายชื่อหน่วยงาน หรือองค์กร หรือบุคคลที่เป็นที่ปรึกษาภาคประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
 - 4.3 รายงานการประชุมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาภาคประชาชน
 - 4.4 การจัดสัมมนาหรือรูปแบบอื่น ๆ ระหว่างสถาบันที่ปรึกษาภาคประชาชน

5. หลักฐานการมีกระบวนการหรือกลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

5.1 ช่องทาง รูปแบบ รอบระยะเวลาการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

5.2 กิจกรรมหรือแผนงานหรือโครงการหรือประเด็นหรือเรื่องที่มีการตรวจสอบโดยภาคประชาชน

5.3 รายงานผลการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.23 : การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : กองกลาง

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารงานโดยการบูรณาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด แสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์การบริหารงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในโลกยุคปัจจุบัน

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความต้องการการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย
2. มีผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย
3. มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัย
4. มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานอื่นนอกมหาวิทยาลัย
5. มีผลการประหยัดงบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ อย่างน้อย 4 ข้อแรก

คำอธิบายเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐาน :

เกณฑ์มาตรฐานระดับ 5 มีผลการประหยัดงบประมาณให้แสดงหลักฐานการประหยัดงบประมาณจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานด้านการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกันของมหาวิทยาลัย พร้อมเป้าหมายและหลักฐานการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง
2. โครงการบริหารการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนหลักเกณฑ์ ประกาศ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกันของมหาวิทยาลัย เช่น คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ รายงานการประชุมของ

ทีมงานหรือคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลัก รายงานผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรร่วมกันของมหาวิทยาลัย ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรกลางที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน รายงานการประหยังบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

แนวทางปฏิบัติที่ดี :

1. มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
2. มหาวิทยาลัยกำหนดกลไกการดำเนินงานบริหาร และใช้ทรัพยากรร่วมกันที่เป็นรูปธรรม อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและดำเนินงาน การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากร
3. มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรเชื่อมโยงทั้งมหาวิทยาลัย และสามารถเรียกใช้ได้อย่างคล่องตัว
4. มีระบบการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. นโยบายการบริหารทรัพยากร	1.1 กำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
2. กลไกการบริหารทรัพยากร	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาความต้องการในการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย ศึกษาวิเคราะห์ผลที่ได้ และวางแผนกลยุทธ์ในการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
3. ระบบฐานข้อมูลทรัพยากร	3.1 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรกลาง ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ รวมทั้งฐานข้อมูลทรัพยากรภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องและสามารถใช้ร่วมกันได้กับพันธกิจของมหาวิทยาลัย
4. ระบบติดตามผล	4.1 มีการติดตามผลการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกันตามนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรที่มหาวิทยาลัยกำหนด 4.2 รายงานผลการประหยังบประมาณ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยอื่น

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารและการจัดการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพปัจจัยที่สถาบันอุดมศึกษา จะทำหน้าที่บริหารจัดการให้มีคุณภาพ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี (good governance)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

- 3.1 สภามหาวิทยาลัยให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและสามารถผลักดันมหาวิทยาลัยให้แข่งขันได้ในระดับสากล (สกอ.7.1 , ก.พ.ร.11.1)
- 3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย (สกอ.7.2)
- 3.3 มีการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่องค์กรการเรียนรู้ (สกอ.7.3 , ก.พ.ร. 14.2)
- 3.4 มีระบบกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและธำรงรักษาไว้ให้บุคคลมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สกอ.7.4 , ก.พ.ร. 14.1)
- 3.5 ศักยภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร / การเรียนการสอน / การวิจัย (สกอ. 7.5 , ก.พ.ร.13)
- 3.6 ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย (สกอ.7.6 , ก.พ.ร. 12)
- 3.7 มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา (สกอ. 7.8)
- 3.8 ร้อยละของบุคลากรประจำสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ (สกอ.7.9 , ก.พ.ร.11.2)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 : ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : คณะ/สำนักงานอธิการบดี (กองกลาง)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของสถาบันอุดมศึกษา คือ ผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานนั้น ๆ หากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดีมี ธรรมชาติภาพ รับผิดชอบต่อสังคม รักความความก้าวหน้า ดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาและกำกับดูแล ติดตามผลการทำงานของมหาวิทยาลัยไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให้มหาวิทยาลัยเจริญรุดหน้า อย่างรวดเร็ว

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีกระบวนการสรรหาผู้บริหารที่เป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. ผู้บริหารดำเนินการบริหารด้วยหลักธรรมชาติภาพ และใช้ศักยภาพภาวะผู้นำที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. มีกระบวนการประเมินศักยภาพและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับในมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
4. มีการจัดทำแผนและกลไกการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารตามผลการประเมิน และ ดำเนินการตามแผนอย่างครบถ้วน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการครบทุกข้อ

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานและ/หรือหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา และพัฒนาสมรรถนะและภาวะผู้นำ ของผู้บริหารหน่วยงานทุกระดับของมหาวิทยาลัย และหลักฐานการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ ดังกล่าว ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง
2. จำนวนกิจกรรมหรือโครงการการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตลอดจน หลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัย เช่น หลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงานทุกระดับ หลักฐานการส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับผลงานและรางวัลด้านการบริหารของผู้บริหาร

4. รายงานผลการประเมินผู้บริหารหน่วยงานทุกระดับ

5. จำนวนผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำ

6. ความสำเร็จของแผนพัฒนาสมรรถนะและภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการเตรียมผู้
บริหารในอนาคต

7. รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและสภามหาวิทยาลัยที่มีต่อการ
บริหารงาน มหาวิทยาลัย/หน่วยงานของผู้บริหาร

แนวปฏิบัติที่ดี :

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนามหาวิทยาลัย/
หน่วยงาน

2. มีความสามารถในการบริหาร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน
นักศึกษาและผู้ส่วนได้ส่วนเสีย

3. มีธรรมาภิบาล มีความสามารถในการกำกับ ดูแล ติดตามผลการทำงานของ
มหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีความสามารถด้านการบริหารงานงบประมาณ บริหารรายได้ บริหารงานบุคคลและ
ทรัพยากร อื่น ๆ

5. สนับสนุนให้บุคลากรในมหาวิทยาลัย/ หน่วยงานและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสมและจูงใจให้รักมหาวิทยาลัย/
หน่วยงาน

6. สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมให้บุคลากร มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ
ปฏิบัติและมีจริยธรรม

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. กระบวนการสรรหาผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ	1.1 มีเกณฑ์และระเบียบการคัดเลือกผู้บริหารหน่วยงานเป็นระบบชัดเจนเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีสิทธิแสดงความคิดเห็น 1.2 มีคณะกรรมการคัดเลือกผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงาน 1.3 มีการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์การนำองค์กร
2. ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารโดยใช้ศักยภาพภาวะผู้นำที่มีอยู่	2.1 จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบชัดเจน 2.2 มีการกำหนด ตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ของ งานที่ปฏิบัติ 2.3 มีการติดตามผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2.4 มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย ให้เป็นระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้ 2.5 มีความสามารถในการบริหารงบประมาณ และการบริหารรายได้ต่าง ๆ อย่างสมดุล 2.6 มีการใช้ทรัพยากรต่างๆของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2.7 เปิดโอกาสให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย 2.8 มีความสามารถในการกำกับติดตามดูแลผลการทำงานของมหาวิทยาลัย
3. กระบวนการประเมินศักยภาพและผลปฏิบัติงานของผู้บริหาร	3.1 มีการรายงานสรุปผลการทำงานประจำปี ของผู้บริหาร 3.2 มีการกำกับ ติดตาม และประเมินการทำงานของผู้บริหารอย่างเป็นระบบ โดยคณะกรรมการอิสระ
4. กระบวนการเพิ่มศักยภาพของผู้บริหารตามผลการประเมิน	4.1 มีการฝึกอบรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4.2 มีการติดตาม ประเมินผลของการเพิ่มศักยภาพของผู้นำ 4.3 มีการปรับปรุง และพัฒนาตนเองของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ 3.3 : มีการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่องค์การเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : คณะและสำนักงานอธิการบดี (กองนโยบายและแผน)/

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มาตรฐานอุดมศึกษาข้อที่ 3 กำหนดให้มหาวิทยาลัย/ หน่วยงานมีการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในองค์กรประกอบด้วย การระบุนวัตกรรม การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูลและการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร การกำหนดแนววิถีปฏิบัติงานตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีการทบทวนและจัดทำแผนการจัดการความรู้ เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาคมของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานรับทราบ
2. มีการดำเนินการตามแผนจัดการความรู้และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
3. มีการดำเนินการตามแผนจัดการความรู้ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ร้อยละ 100
4. มีการติดตามประเมินผลความสำเร็จของการจัดการความรู้
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปกติและปรับปรุงแผนการจัดการความรู้

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ อย่างน้อย 4 ข้อแรก

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานด้านการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน และหลักฐานการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง
2. โครงการบริหารงานด้านการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
3. ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และพัฒนาการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน เช่น คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ รายงานการประชุมของทีมงานหรือคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักด้านการจัดการความรู้ ฐานข้อมูลด้านการจัดการความรู้ หลักฐานการส่งเสริมสนับสนุน เอกสารและสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ
4. จำนวนบุคลากรและหน่วยงาน ที่มีการนำความรู้ด้านการจัดการความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
5. จำนวนชุมชนนักปฏิบัติและเครือข่ายด้านการจัดการความรู้
6. จำนวนองค์ความรู้และนวัตกรรม ที่ได้จากการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
7. รายงานผลการปฏิบัติงานที่แสดงถึงความสำเร็จในการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน เช่น จำนวนรางวัลต่าง ๆ ที่บุคลากรได้รับจากการจัดการความรู้ ประสิทธิภาพของการทำงานที่เพิ่มขึ้น

แนวทางปฏิบัติที่ดี :

1. มหาวิทยาลัย/ หน่วยงานมีการจัดทำแผนและกำหนดตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่ชัดเจนในการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาคมของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงานรับทราบและเข้าใจตรงกันอย่างทั่วถึง
2. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนประเมิน และปรับปรุงแผนการจัดการความรู้ตามระบบ PDCA อย่างต่อเนื่อง
3. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานมีระบบและกลไก ในการนำเอาผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอก ด้านการจัดการความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน
4. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานมีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย/หน่วยงานและสังคม รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้สังคมรับทราบ

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. ระบบการพัฒนาสู่องค์กรการเรียนรู้	1.1 มีระบบในการให้ความรู้และทักษะด้านการจัดการความรู้ 1.2 มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม และมีการใช้ กระบวนการจัดการความรู้ในการดำเนินงานตามพันธกิจ 1.3 มีระบบในการนำผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอกด้านการจัดการความรู้มาปรับปรุงพัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย 1.4 มีระบบการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยและสังคม
2. กลไกที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผล	2.1 มีกลไกในการให้ความรู้ และทักษะด้านการจัดการความรู้แก่ บุคลากรทุกระดับ เช่น มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบ และมีงบประมาณที่ชัดเจน 2.2 มีกลไกสร้างชุมชนนักปฏิบัติในการจัดการความรู้ให้ที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 2.3 มีกลไกการนำผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอกด้านการจัดการความรู้ มาปรับปรุงพัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย 2.4 มีกลไกในการนำองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยและสังคม
3. กิจกรรมที่ควรดำเนินการ	3.1 มีเป้าหมายและตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนในการจัดการความรู้ 3.2 มีแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการจัดการความรู้ 3.3 มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ 3.4 มีการเผยแพร่นวัตกรรมด้านการจัดการความรู้อย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดประชุมสัมมนา การจัดพิมพ์เป็นวารสาร ทั้งนี้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกย่องให้เกียรติแก่ผู้เป็นเจ้าของนวัตกรรม 3.5 มีชุมชนนักปฏิบัติและเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ ทั้งระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย 3.6 มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย 3.7 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 : มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : คณะ สำนัก สถาบัน และสำนักงานมาตรฐานและ
ประกันคุณภาพการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีระบบในการบริหารความเสี่ยง โดยการบริหาร
ปัจจัยและความคุ้มครอง รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาส
ที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงินหรือไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียงและการฟ้องร้อง
จากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือความคุ้มค่า
คุณค่า) ให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่องค์กร
ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย
ขององค์กรตามยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยงโดยมีผู้บริหารระดับสูง
และตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานร่วมเป็นคณะกรรมการหรือ
คณะทำงาน โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางใน
การบริหารความเสี่ยง
2. มีการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือความ
ล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารงาน และจัดลำดับความสำคัญของ
ปัจจัยเสี่ยง
3. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยแผนดังกล่าวต้องกำหนดมาตรการหรือ
แผนปฏิบัติการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกระดับในด้านการบริหารความ
เสี่ยงและการดำเนินการแก้ไข ลด หรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม
4. มีการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง
5. มีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ตลอดจนมีการกำหนด
แนวทางและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยง โดยได้รับความเห็นชอบจาก
ผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 – 4 ข้อแรก	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานด้านการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษาระดับ
หลักฐานการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง
2. โครงการนำระบบบริหารความเสี่ยง มาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย/
หน่วยงาน ตลอดจนหลักเกณฑ์ ประกาศ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติ
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการ
บริหาร การศึกษา เช่น คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ รายงานการประชุมของทีมงาน
หรือคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลัก ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ พร้อมเป้าหมายของมหาวิทยาลัย/
หน่วยงาน
4. รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย
หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจสูงสุด
ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน รายงานการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง ขั้นตอนหรือ
รายละเอียดการดำเนินงานตามแผน ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงและผลการดำเนินงาน
ตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย
เอกสารการประเมินผลการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในมหาวิทยาลัย / หน่วยงาน

แนวปฏิบัติที่ดี :

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน โดย
องค์ประกอบคณะกรรมการ ควรมีผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบในแต่ละพันธกิจหลัก
ของมหาวิทยาลัย /หน่วยงาน
2. การระบุความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง ควรประกอบด้วยความเสี่ยงที่ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ
ดังนี้
 - 1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณและงบประมาณ
 - 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
 - 3) ความเสี่ยงด้านนโยบาย

4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

5) ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

3. การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง สามารถพิจารณาจากมิติของโอกาสและผลกระทบจากสูงมายังต่ำ เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายองค์กรได้ง่ายขึ้น

4. มาตรการหรือแผนการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม สามารถใช้แนวคิดของ 4 T เข้ามาช่วย คือ Take : ยอมรับ Treat : ลดหรือควบคุม Transfer : โอน หรือกระจาย Terminate : หยุดหรือหลีกเลี่ยง

5. สามารถบูรณาการความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายใน เพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุมหรือลดโอกาสของความสูญเสียทั้งในแง่โอกาสและผลกระทบได้

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. คณะกรรมการหรือคณะทำงาน	1.1 ตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานโดยมีผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบในแต่ละพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย 1.2 ระบุรายละเอียดของการทำงาน เช่น นโยบายหรือแนวทางในการดำเนินงาน หน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน กำหนดระยะเวลาให้มีการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอ
2. การกำหนดปัจจัยเสี่ยง	2.1 วิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารการศึกษา 2.2 จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาจากมิติของโอกาสและผลกระทบจากความเสียหาย 2.3 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยต้องกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับบุคลากรในสถาบันและดำเนินการแก้ไข ลด หรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม
3. การสร้างแผนการจัดการความเสี่ยง	3.1 วิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ 3.2 สร้างมาตรการควบคุมความเสี่ยงโดยใช้เทคนิค 4 T คือ Take การยอมรับความเสี่ยง Treat การลดหรือควบคุมความเสี่ยง Transfer การโอนหรือกระจายความเสี่ยง และ Terminate การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง การฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หรือความคุ้มค่า คุณค่า)

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
4. การสรุปผลและ บูรณาการ	<p>4.1 ดำเนินการตามแผนฯ รายงานความก้าวหน้าหรือความแล้วเสร็จของการดำเนินการตามแผน</p> <p>4.2 สรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการดำเนินงาน</p>

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.8 : ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายของระดับ
องค์กรสู่ระดับบุคคล**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : คณะและสำนักงานอธิการบดี (กองนโยบายและแผน)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล หมายถึง ความสำเร็จที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบประเมินผลการดำเนินงานภายใน โดยจะต้องจัดให้มีระบบในการถ่ายทอดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำหนดเป็นตัวชี้วัดของการดำเนินงานและเป้าหมายในระดับหน่วยงานจนถึงระดับบุคคล และจัดทำคำรับรองการปฏิบัติงาน รวมถึงจัดให้มีการติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการในการประเมินผลภายในมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
2. มีแผนงานการประเมินผลภายในมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
3. มีการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย ตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
4. มีการจัดทำ Strategy Mapของหน่วยงานในระดับคณะหรือเทียบเท่าโดยกำหนดเป้าประสงค์ ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานให้เชื่อมโยงกับเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
5. มีการยืนยันวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาในระดับคณะหรือเทียบเท่า
6. มีระบบในการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย ตามคำรับรองของผู้บริหารระดับต่าง ๆ
7. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมายตามคำรับรอง
8. มีการนำผลการประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารไปเชื่อมโยงกับระบบการสร้างแรงจูงใจ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 5 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 5 - 7 ข้อแรก	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

คำอธิบายเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐาน :

การจัดทำคำรับรองจะต้องมีหลักฐานเอกสารแสดงการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ การจัดทำ strategy map สามารถดูตัวอย่างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยศึกษาเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ www.opdc.go.th

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. หลักฐานที่แสดงว่ามหาวิทยาลัย/หน่วยงานได้จัดทำแนวทางการดำเนินการ ในการประเมินผลและแผนงานการประเมินผลภายในมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
2. หลักฐานแสดงการทบทวนวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์
3. หลักฐานแสดงการจัดทำ Strategy Map ของหน่วยงานในระดับคณะหรือเทียบเท่า
4. หลักฐานแสดงถึงการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย และการจัดทำคำรับรองระหว่างผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยกับผู้บริหารระดับคณะหรือเทียบเท่า
5. หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงระบบการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย
6. หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามระบบติดตามและประเมินผล ที่กำหนดไว้ได้ครบถ้วนและสม่ำเสมอ
7. บันทึกหรือรายงานสรุปผลการดำเนินงาน
8. หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีการประเมินผลการดำเนินงาน และมีผลคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว
9. หลักฐานที่แสดงถึงหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรสิ่งจูงใจ โดยมีการนำผลการประเมินผลการดำเนินงานมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรสิ่งจูงใจ

องค์ประกอบที่ 4 การเงินและงบประมาณ

หลักการ

การเงินและงบประมาณเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันการศึกษา โดยปกติแหล่งเงินทุนของสถาบันการศึกษาได้มาจากงบประมาณแผ่นดิน (สำหรับสถานศึกษาของรัฐ) และเงินรายได้ เช่น ค่าเล่าเรียนของนักศึกษา รายได้จากงานวิจัย บริการทางวิชาการ ค่าเช่าทรัพย์สิน ฯลฯ ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น งบประมาณในการพัฒนาบุคลากร ความรวดเร็วในการเบิกจ่าย ร้อยละของงบประมาณที่ประหยัดได้หลังจากที่ปฏิบัติตามภารกิจทุกอย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดงศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

4.1 มีระบบและกลไกในการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย ตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (สกอ.8.1)

4.2 มีการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน (สกอ.8.2)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 : มีระบบและกลไกในการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : คณะ/สำนักงานอธิการบดี (กองกลาง, กองนโยบาย และแผน)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานด้านการเงิน มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานโดยพิจารณาจากทุกแหล่งเงินทุน ทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้จากค่าบำรุงการศึกษา รวมทั้งรายได้อื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยได้รับ มีการนำเงินรายได้ไปจัดสรรอย่างเป็นระบบ มีระบบฐานข้อมูลทางการเงินแยกค่าใช้จ่ายตามหมวดต่าง ๆ มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจ มีการนำระบบโปรแกรมสามมิติด้านการเงินมาใช้ รวมทั้งมีผู้ตรวจสอบการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องสามารถทราบข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายทั้งหมดทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการ

พัฒนาบุคลากร เช่น ค่าใช้จ่ายในระบบห้องสมุด คอมพิวเตอร์และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษา ค่าใช้จ่ายในการวิจัย ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยในการบริการทางวิชาการ วิชาชีพ ค่าใช้จ่ายและมูลค่าที่ใช้ในการอนุรักษ์พัฒนาและสร้างเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมต้องบดำเนินการ สันทัดพัยถาวรต่อนักศึกษา งบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อนักศึกษา ระดับความสำเร็จของการประหยัดงบประมาณ รายจ่ายลงทุน ค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง งบประมาณที่ประหยัดได้ ร้อยละเงินเหลือจ่ายสุทธิต้องบประมาณดำเนินการและต้นทุนต่อหน่วย ผลผลิตรายหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงิน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมาย
2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน แผนการจัดสรรและการวางแผนการใช้จ่ายเงิน อย่างมีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้
3. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการเงิน ที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวิเคราะห์สถานะทางการเงิน
4. มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง
6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
7. ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 5 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 5 – 6 ข้อแรก	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน : ข้อมูลพื้นฐานและเอกสารหลักฐานอ้างอิงต่อไปนี้ :

1. แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย และแผนยุทธศาสตร์ทางการเงินของมหาวิทยาลัย
2. งบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
3. แหล่งของงบประมาณรายได้จากแหล่งต่างๆ

4. การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยงานและการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย
5. วิธีการใช้เงิน การบันทึกบัญชี การติดตามผลการใช้เงินของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
6. ผลจากการจัดทำระบบบัญชีสามมิติของมหาวิทยาลัย /หน่วยงาน
7. ฐานข้อมูลทางการเงินของมหาวิทยาลัย /หน่วยงาน
8. รายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานและการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจ
9. การคิดค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา ต้นทุนการผลิต
10. รายงานฐานะทางการเงินต่อสภามหาวิทยาลัยและข้อเสนอแนะจากสภามหาวิทยาลัย

แนวทางปฏิบัติที่ดี :

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงานในทุก ๆ ด้านทั้งการผลิตบัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย
2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน ทั้งในส่วนของจัดหาแหล่งเงิน วิธีการที่ได้มาซึ่งแหล่งเงิน รวมทั้งวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลาและสามารถนำข้อมูลให้แต่ละหน่วยงานนำมาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ
4. มีการจัดทำรายงานทางการเงิน ที่แสดงถึงสถานะทางการเงินของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานสามารถปิดบัญชีได้อย่างน้อยทุก 6 เดือน และเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมขององค์กร รวมทั้งการนำเสนอรายงานฐานะทางการเงินให้สภามหาวิทยาลัยทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. รายงานทางการเงิน สามารถบ่งชี้ถึงข้อมูลทางการเงินทุกด้านที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย /หน่วยงาน
6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก เพื่อตรวจ ติดตามการใช้จ่ายเงินของทุกหน่วยงานย่อยให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานย่อย รวมทั้งเสนอผลการตรวจสอบภายในและภายนอกให้คณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน
7. ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญกับรายงานทางการเงินและข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
<p>1. มีระบบ และกลไกในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย</p>	<p>1.1 มีการจัดทำระบบทางการเงิน โดยเริ่มจากการจัดทำแผน กลยุทธ์ มหาวิทยาลัย เพื่อต้องการทราบว่าสถาบันมีทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางใด มีการกำหนดภารกิจและจัดสรรงบประมาณภารกิจหลัก ทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งจุดเน้นของสถาบัน มีการจัดทำแผนงบประมาณ (สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) แผนการจัดหาเงินจากแหล่งเงินต่าง ๆ และแผนการใช้จ่ายให้สอดคล้องกัน</p> <p>1.2 มีการจัดหาทรัพยากรทางการเงินอย่างเพียงพอสำหรับการบริหารภารกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน ให้เป็นไปตามเป้าหมายและมีแผนใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะทำให้รายได้รายจ่าย เป็นไปอย่างเหมาะสม</p> <p>1.3 มีระบบฐานข้อมูลทางการเงินที่เพียงพอ ทันสมัย ครบถ้วนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับของ มหาวิทยาลัยได้ ฐานข้อมูลทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเรียนรู้และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของหน่วยงาน</p>
<p>2. การตรวจสอบการเงิน และงบประมาณ</p>	<p>2.1 มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบอย่างน้อยทุก 6 เดือน ปี ละ 2 ครั้ง เพื่อจะได้รู้ถึงสถานะของเงินรายได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว มหาวิทยาลัยมีงบประมาณเหลือเพียงพอที่จะใช้ในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในช่วงถัดไปและรายงานทางการเงินเป็นรายงานที่แจ้งให้ผู้บริหารได้ทราบว่าได้ใช้เงินตามแผนหรือไม่ และได้ใช้เงินกับกิจกรรมใด มีผลลัพธ์จากการทำงานอย่างไรบ้าง</p> <p>2.2 มีหน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยให้ถูกต้อง เป็นระบบและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับหน่วยปฏิบัติ</p> <p>2.3 ผู้บริหารระดับสูงจะต้องติดตามผลการใช้จ่ายเงิน จากรายงานทางการเงิน ให้เป็นไปตามเป้าหมาย ต้องติดตาม ตรวจสอบและหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข</p>
<p>3. มีการรายงานทางการเงินให้ผู้บริหารและสภามหาวิทยาลัย</p>	<p>3.1 มีการนำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหารของมหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย</p> <p>3.2 ผู้บริหารนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปเป็นข้อมูลในการวางแผน และการตัดสินใจ</p> <p>3.3 มหาวิทยาลัยมีการนำข้อมูลทางการเงินไปวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และวิเคราะห์สถานะทางการเงินตลอดจนความมั่นคงขององค์การ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 : มีการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง / สำนักงาน / ศูนย์

แหล่งข้อมูลในระดับมหาวิทยาลัย : ทุกหน่วยงานและสำนักงานอธิการบดี (กองกลาง)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารงานโดยการบูรณาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย/ หน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด แสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์การบริหารงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในโลกยุคปัจจุบัน

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความต้องการการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย /หน่วยงาน
2. มีผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน
3. มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัย
4. มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานอื่นนอกมหาวิทยาลัย
5. มีผลการประหยัดงบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ อย่างน้อย 4 ข้อแรก

คำอธิบายเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐาน :

เกณฑ์มาตรฐานระดับ 5 มีผลการประหยัดงบประมาณให้แสดงหลักฐานการประหยัดงบประมาณจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานด้านการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกันของมหาวิทยาลัย /หน่วยงานพร้อมเป้าหมายและหลักฐานการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง
2. โครงการบริหารการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมกัน ของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน ตลอดจนหลักเกณฑ์ ประกาศ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ร่วมกันของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน เช่น คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ รายงานการประชุมของที่มงานหรือคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลัก รายงานผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรร่วมกันของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรกลางที่เชื่อมโยงทุก หน่วยงาน รายงานการประหยังบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

แนวทางปฏิบัติที่ดี :

1. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานกำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
2. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานกำหนดกลไกการดำเนินงานบริหาร และใช้ทรัพยากรร่วมกัน ที่เป็นรูปธรรม อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและดำเนินงาน การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากร
3. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานจัดให้มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรเชื่อมโยงทั้งมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน และสามารถเรียกใช้ได้อย่างคล่องตัว
4. มีระบบการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. นโยบายการบริหาร ทรัพยากร	1.1 กำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการใช้ ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
2. กลไกการบริหารทรัพยากร	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาความต้องการในการใช้ทรัพยากรของ มหาวิทยาลัย ศึกษาวิเคราะห์ผลที่ได้ และวางแผนกลยุทธ์ในการใช้ ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน
3. ระบบฐานข้อมูลทรัพยากร	3.1 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรกลาง ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ รวมทั้ง ฐานข้อมูลทรัพยากรภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องและสามารถใช้ ร่วมกันได้กับพันธกิจของมหาวิทยาลัย
4. ระบบติดตามผล	4.1 มีการติดตามผลการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ร่วมกันตามนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรที่มหาวิทยาลัยกำหนด 4.2 รายงานผลการประหยังบประมาณ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับ หน่วยงานอื่น

องค์ประกอบที่ 5 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักการ

ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายใน เป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพการพัฒนาคูณภาพของมหาวิทยาลัย โดยต้องครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

5.1 มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษา (สกอ.9.1)

5.2 ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สกอ.9.3 , ก.พ.ร. 7.1)

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 : มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง /สำนักงาน / ศูนย์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นภารกิจของมหาวิทยาลัย/ หน่วยงาน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสถาบันการศึกษา ต้องสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัย/หน่วยงานให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าประสงค์และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่ กำหนดโดยมหาวิทยาลัยและโดยหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ถือว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่ามหาวิทยาลัย /หน่วยงาน สามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของหน่วยงาน
2. มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพ จากคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน ภายใต้การมีส่วนร่วมจากภาคีทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
3. มีการกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก
4. มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพที่ครบถ้วน ทั้งการควบคุมคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ (อย่างน้อย 3 ปีนับรวมปีที่มีการติดตาม)
5. มีการนำผลการประกันคุณภาพมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน
6. มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ที่สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา และใช้ร่วมกันทั้งระดับบุคคล และหน่วยงาน
7. มีระบบส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระหว่างหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 4 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 4 ข้อแรก	มีการดำเนินการ อย่างน้อย 5 ข้อแรก

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน :

1. แผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานและหลักฐานการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนการประเมินและปรับปรุง โดยการสนับสนุนจากคณะกรรมการประจำหน่วยงานและผู้บริหารทุกระดับ
2. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การบริหารงานด้านการประกันคุณภาพของหน่วยงาน ตั้งแต่การควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานประกันคุณภาพ เช่น คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบ คู่มือการประกันคุณภาพของหน่วยงาน ฐานข้อมูลที่ใช้ในการประกันคุณภาพ หลักฐานการส่งเสริมสนับสนุนระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เข้มแข็งและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน โดยการมีส่วนร่วมของประชาคม ข้อมูลหรือหลักฐานการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน กระบวนการจัดการความรู้เรื่องการประกันคุณภาพหน่วยงาน

แนวปฏิบัติที่ดี :

1. มหาวิทยาลัย/หน่วยงานจัดให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

2. มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษามาตรฐานและกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของหน่วยงาน โดยตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นต้องครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพอย่างครบถ้วน ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถรองรับการประเมินภายนอกโดยหน่วยงานต่าง ๆ

3. มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่สมบูรณ์ ทั้งการตรวจติดตามการดำเนินงาน การประเมินคุณภาพ การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพตามผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร

4. มีระบบสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบฐานข้อมูล และมีการส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา :

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
1. ระบบประกันคุณภาพ	1.1 มหาวิทยาลัยอาจพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของมหาวิทยาลัย โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติหรือเป็นระบบ เฉพาะที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นเอง 1.2 ระบบประกันคุณภาพที่นำมาใช้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการเป็นประจำ โดยเริ่มจากการวางแผนการดำเนินการตามแผนการตรวจสอบ ประเมินและการปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้การดำเนินการกิจบรรลุเป้าประสงค์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เรื่องที่ควรพิจารณา	ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา
2. กลไกการประกันคุณภาพ	<p>2.1 คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย ต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>2.2 มีหน่วยงาน หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการจัดระบบการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสม</p> <p>2.3 มีกลไกการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับสาขาวิชา ระดับคณะถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้คุณภาพตามที่กำหนด</p> <p>2.4 มีคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน</p> <p>2.5 มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p>
3. มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์คุณภาพ	<p>3.1 การกำหนดมาตรฐานที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนมาตรฐาน กฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>3.2 ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น ต้องสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดได้ทั้งหมดและต้องครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพครบถ้วนทั้ง ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์</p> <p>3.3 เกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ใช้กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ ต้องสามารถวัดระดับคุณภาพตามเป้าหมายของตัวบ่งชี้เหล่านั้น ๆ และที่สำคัญต้องเป็นเกณฑ์ที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
4. ระบบฐานข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพ	<p>4.1 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ที่สนับสนุนการประกัน คุณภาพ การศึกษาที่ถูกต้อง และสามารถใช้ร่วมกันได้ทั้งระดับบุคคล สาขาวิชา คณะและมหาวิทยาลัย</p> <p>4.2 ระบบฐานข้อมูลข้างต้นเป็นระบบฐานข้อมูล ที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลหลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนการปฏิบัติงานประจำ การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนจนถึงเพื่อการปรับปรุงพัฒนา</p>
5. การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ	<p>5.1 มีการให้ความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพแก่ คณาจารย์และบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5.2 ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมใหม่ ๆ</p> <p>5.3 จัดให้มีการเผยแพร่นวัตกรรมอย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดประชุม สัมมนา จัดพิมพ์วารสารเพื่อส่งเสริมและยกย่องเจ้าของนวัตกรรม</p> <p>5.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 : ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

หน่วยงานที่ใช้ตัวบ่งชี้ : สำนัก/สถาบัน กอง/สำนักงาน / ศูนย์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วัดจากผลการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่กำหนดขึ้นทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานย่อย ตลอดจนถึงในองค์การนักศึกษา ทั้งนี้โดยมีการรายงานผลการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพระหว่างบุคคลและหน่วยงานตลอดจนมีนวัตกรรม หรือมีแบบอย่างที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ

1. มีการดำเนินการตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง
2. มีการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน โดยสอดคล้องกับพันธกิจและพัฒนาการของหน่วยงาน
3. มีการรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนภายในเวลาที่กำหนด
4. มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง
5. มีนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพที่หน่วยงานพัฒนาขึ้นหรือมีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อการเป็นแหล่งอ้างอิงให้กับหน่วยงานและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ ไม่ครบ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3 ข้อแรก	มีการดำเนินการ อย่างน้อย 4 ข้อแรก

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน : ข้อมูลพื้นฐานและเอกสารหลักฐานอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. รายงานการตรวจติดตามภายในมหาวิทยาลัยทุกระดับ
2. รายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3. รายงานความเปลี่ยนแปลงอันสืบเนื่องมาจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
4. นวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือการเป็นแหล่งอ้างอิงของหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนผลการพัฒนาหรือมูลค่าเพิ่ม (value added) จากการประกันคุณภาพภายใน
5. รายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่มีต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและบุคลากร
6. รายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตคุณภาพงานวิจัย ประสิทธิภาพของการบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย

กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

แนวทางการจัดการกระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

จุดมุ่งหมายของการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามระบบและกลไกที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่าสถานภาพที่แท้จริงของมหาวิทยาลัยมีระบบการควบคุมคุณภาพ และมีการดำเนินงานอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบและประเมินคุณภาพที่มีประสิทธิภาพนั้น ทั้งผู้ตรวจสอบ ผู้ประเมิน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายในที่รับการประเมินจำเป็นต้องกำหนดบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทบัญญัติแห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยต้องวางแผนจัดกระบวนการประเมินคุณภาพภายในให้เสร็จก่อนสิ้นปีการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. เพื่อให้สามารถนำผลการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ และข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา การจัดการศึกษาได้ทันในปีการศึกษาถัดไปและตั้งงบประมาณได้ทันก่อนเดือนตุลาคม

2. เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการประกันคุณภาพศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาได้ประโยชน์ดังที่กล่าวข้างต้น จึงต้องมีแนวทางการจัดกระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพดังปรากฏในตารางที่ 4.1 จากตารางดังกล่าวสามารถแยกได้เป็น 4 ขั้นตอน ตามระบบการพัฒนาคุณภาพ PDCA คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check) และการเสนอแนวทางปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = กิจกรรมข้อที่ 1 เริ่มกระบวนการตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้านี้ มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน

D = กิจกรรมข้อที่ 2 ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือ เดือนที่ 1 – เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – เดือนพฤษภาคม ปีถัดไป)

C = กิจกรรมข้อที่ 3 – 8 การตรวจสอบและประเมินกระบวนการประกันคุณภาพในระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า ระดับคณะ สำนัก สถาบันและระดับมหาวิทยาลัย ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนสิงหาคมของปีการศึกษาถัดไป (เนื่องจาก สมศ. กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลในรอบปีการศึกษาตั้งแต่เดือนมิถุนายน–เดือนเดือนพฤษภาคม ปีถัดไป)

A = กิจกรรมข้อที่ 9 วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน ที่มีหรือคณะ กรรมการบริหารของมหาวิทยาลัยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาทำแผนกลยุทธ์ประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีก็ได้

กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบประกันคุณภาพหรือตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมิน จะมีการประกาศให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยได้รับทราบและปฏิบัติโดยทั่วกัน เพราะต้องเก็บข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่เดือนมิถุนายนที่ผ่านมา

สำหรับกิจกรรมข้อที่ 10 ในตารางดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยในการปรับปรุงคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดในการนำข้อมูลมาปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติและมีความเป็นสากล

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษา

1. การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน

1.1 การเตรียมเอกสาร

ก. จัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี หรือรายงานการศึกษาตนเอง (SSR) หรือรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ทั้งนี้ รูปแบบการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี ควรมีหัวข้อหลักดังนี้

- 1) คำนำ สารบัญ สารบัญเรื่อง สารบัญตารางหรือสารบัญภาพ (ถ้ามี)
- 2) ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ประกอบด้วย ประวัติ ปรัชญา ปณิธาน โครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบและกลไกประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน สรุปผลการปรับปรุงตามผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมา และเป้าหมายสำคัญในปีปัจจุบัน (ควรสรุปเป็นตาราง)
- 3) นำผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้และเอกสารหลักฐาน และ/ หรือผลการประเมินคุณภาพเทียบกับเกณฑ์และเป้าหมายในรอบปีปัจจุบันตามตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ ได้แก่

1.องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน

2. องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

3. องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต/นักศึกษา

4. องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

5. องค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม

6. องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

7. องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

8. องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

9. องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

10. องค์ประกอบที่ 10 นโยบายรัฐบาล “สถานศึกษา 3 ดี (3D)”

4) สรุปผลการตรวจสอบหรือผลการประเมินตนเอง โดยแยกเป็นภาพรวมของแต่ละ องค์ประกอบคุณภาพและแต่ละมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา แผนและ เป้าหมายการพัฒนาในปีต่อไป (รายละเอียดการจัดทำ SAR ปรากฏใน ภาคผนวกที่ 1)

ข. จัดการเตรียมเอกสารอ้างอิงในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ

1) เอกสารอ้างอิงควรเป็นข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกับที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนสาระในเอกสารต้องตรงกับชื่อหมายเลขและสาระที่ระบุในรายงานการประเมินตนเอง

2) หากเอกสารที่อ้างถึงเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารชุดใหญ่ ให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งในการระบุว่าเอกสารหรือข้อความที่กล่าวถึงอยู่ที่ใด เช่น ระบุหน้าที่อ้างอิง ทำแถบกระดาษสี แยกหน้ากระดาษ หรือระบายสีเน้นข้อความ เป็นต้น

3) สำหรับเอกสารที่เป็นแผ่นปลิวหรือแผ่นพับ ควรจัดเย็บเป็นเล่มบางๆ ไว้ หรือใส่แฟ้มไว้กับการสูญหายหรือหลงอยู่กับเอกสารชุดอื่น

4) จัดเตรียมคอมพิวเตอร์และการต่อเชื่อมเครือข่ายที่สมบูรณ์หากเอกสารอ้างอิงอยู่ในเว็บไซต์หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ

5) การนำเสนอเอกสารในช่วงเวลาตรวจเยี่ยมอาจทำได้ในสองแนวทาง คือ จัดเอกสารให้อยู่ในที่อยู่ปกติตามหน่วยงาน ในกรณีนี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะเรียกดูเอกสารได้จากผู้ใด หน่วยงานไหน ชื่อหรือหมายเลขเอกสารอะไร หรืออาจจัดในแนวทางที่สอง คือ นำเอกสารมารวมไว้ที่เดียวกันในห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน โดยจัดให้เป็นระบบที่สะดวกต่อการเรียกใช้

การนำเสนอเอกสารในแนวทางที่สองเป็นที่นิยมกว่าแนวทางแรก เพราะสามารถเรียกหาเอกสารได้เร็วและดูความเชื่อมโยงในเอกสารฉบับต่างๆ ได้ในคราวเดียว

1.2 การเตรียมบุคลากร

ก. การเตรียมบุคลากรทุกระดับ ควรมีความครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพในประเด็นที่สำคัญ ๆ อาทิ การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นเช่นไร

2) เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถาม หรือการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักว่าตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง

3) เปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างความกระจ่างในการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในทุกประเด็น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของบุคลากร

4) เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประกันคุณภาพ คือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง

ข. การเตรียมบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ผู้ประสานงานในระหว่างการตรวจเยี่ยม จำเป็นต้องมีบุคลากร 1-3 คน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะผู้ประเมินกับบุคคลหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้ประสานงานควรเตรียมตัวดังนี้

1) ทำความเข้าใจทุกกิจกรรมของแผนการประเมินอย่างถ่องแท้

2) ทำความเข้าใจอย่างดีกับภารกิจของคณะและมหาวิทยาลัย เพื่อสามารถให้ข้อมูลต่อผู้ประเมิน รวมทั้งต้องรู้ว่าจะต้องติดต่อกับใครหรือหน่วยงานใด หากผู้ประเมินต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่ตนเองไม่สามารถตอบได้

3) มีรายชื่อ สถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่คณะกรรมการประเมินจะเชิญมาให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

4) ประสานงานล่วงหน้า กับผู้ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันว่า จะเชิญมาเวลาใด ห้องใด หรือพบกับใคร

5) เมื่อมีปัญหาในการอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้ประเมินสามารถประสานงานแก้ไขได้ทันที

1.3 การเตรียมสถานที่สำหรับคณะผู้ประเมิน

ก. ห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน

1) จัดเตรียมห้องทำงานและโต๊ะที่กว้างพอสำหรับวางเอกสารจำนวนมาก โดยเป็นห้องที่ปราศจากการรบกวนขณะทำงาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการ

2) จัดเตรียมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องเขียนในห้องทำงาน และอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ ให้คณะผู้ประเมินพร้อมใช้งานได้ตามความต้องการ

3) จัดเตรียมโทรศัพท์พร้อมหมายเลขที่จำเป็นไว้ในห้องทำงาน หรือบริเวณใกล้เคียง

4) ห้องทำงานควรอยู่ใกล้กับที่จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ตลอดจนบริการ สาธารณูปโภคอื่นๆ

5) ควรประสานงานกับคณะผู้ประเมิน เพื่อทราบความต้องการพิเศษอื่นใดเพิ่มเติม

ข. ห้องที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นิสิตนักศึกษา ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับการใช้งาน

1.4 การเตรียมการประสานงานกับทีมคณะกรรมการประเมิน

ก. มหาวิทยาลัยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งและจัดส่งให้คณะกรรมการประเมินภายในทราบ ทั้งนี้ แนวทางการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน เป็นดังนี้ :

1) คณะกรรมการประเมินระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า

- ควรมีกรรมการอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของภาควิชาหรือหน่วยงาน เทียบเท่า
- เป็นผู้ประเมินจากภายในที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดฝึกอบรมให้
- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายในที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. และไม่เป็นบุคลากรในภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่รับการประเมิน

2) คณะกรรมการประเมินระดับคณะหรือหน่วยงานเทียบเท่า

- ควรมีกรรมการอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของคณะหรือหน่วยงาน เทียบเท่าที่รับการประเมิน
- เป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อย 1 คน ส่วนผู้ประเมินจากภายในต้องผ่านการ

ฝึกอบรมหลักสูตร ผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่มหาวิทยาลัยจัดฝึกอบรมให้

- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ.

3) คณะกรรมการประเมินระดับมหาวิทยาลัย

- ควรมีกรรมการอย่างน้อย 5 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของมหาวิทยาลัย

- เป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อยร้อยละ 50 ส่วนผู้ประเมินจากภายในต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่มหาวิทยาลัยจัดฝึกอบรมให้

- ประธานคณะกรรมการประเมิน เป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ.

ข. จัดส่งรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี(SAR) และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ (ถ้ามี) ให้คณะผู้ประเมินก่อนวันรับการตรวจเยี่ยมอย่างน้อย 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัย คณะหรือหน่วยงานกับ คณะผู้ประเมินให้ คณะผู้ประเมินทราบ รวมทั้งเบอร์โทรศัพท์และ e-mail address สำหรับติดต่อ

ค. ประสานงานกับประธานหรือตัวแทนของคณะผู้ประเมิน เพื่อร่วมเตรียมแผนการประเมินคุณภาพภายใน อาทิ การจัดตารางเวลาเข้าตรวจเยี่ยม การให้ข้อมูลที่คณะผู้ประเมินต้องการ เพิ่มเติมก่อนการตรวจเยี่ยม การนัดหมายต่าง ๆ เป็นต้น

การดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยมเพื่อประเมินคุณภาพ

1. เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้ร่วมรับฟังคณะผู้ประเมินชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการประเมินในวันแรกของการตรวจเยี่ยม
2. บุคลากรพึงปฏิบัติงานตามปกติระหว่างการตรวจเยี่ยม แต่เตรียมพร้อมสำหรับการนำเยี่ยมชมหรือตอบคำถามหรือรับการสัมภาษณ์จากคณะผู้ประเมิน
3. จัดให้มีผู้ประสานงานทำหน้าที่ตลอดช่วงการตรวจเยี่ยม ทั้งนี้เพื่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่คณะผู้ประเมินต้องการข้อมูลและเพื่อนำการเยี่ยมชมหน่วยงานภายในตลอดจนอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
4. ในกรณีที่คณะผู้ประเมินทำงานต่อหลังเวลาราชการ ควรมีผู้ประสานงานส่วนหนึ่งอยู่อำนวยความสะดวก
5. บุคลากรทั้งหมดควรมีโอกาสรับฟังการให้ข้อมูลป้อนกลับจากคณะผู้ประเมินเมื่อสิ้นสุดการตรวจเยี่ยมตลอดจนเปิดโอกาสให้ซักถามหรือขอความเห็นเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

การดำเนินการภายหลังการประเมินคุณภาพ

1. ผู้บริหารระดับคณะหรือมหาวิทยาลัย และผู้เกี่ยวข้องนำผลการประเมินเข้าสู่การประชุมหรือสัมมนาในระดับต่าง ๆ เพื่อวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินภารกิจอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยอาจจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็ง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ กำหนดเวลาเริ่มต้นจนถึงเวลาสิ้นสุดกิจกรรม งบประมาณสำหรับแต่ละกิจกรรม ตลอดจนผู้รับผิดชอบกิจกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง
2. พิจารณาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ โดยแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยชื่นชมผลสำเร็จที่เกิดขึ้นและตระหนักว่าทั้งหมดมาจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย
3. ภาควิชา คณะและมหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะผู้ประเมินเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพภายในต่อไป

ตารางที่ 4.1 กระบวนการประเมินคุณภาพภายใน

กิจกรรมการดำเนินการ	ต.ค.-พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
จัดทำร่างเอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพฯ																		
ประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพประจำกองกลางเพื่อทบทวนระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2553 (จัดทำแผนการประกันประจำปี, ทบทวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินฯ)																		
นำแผนการประกันคุณภาพประจำปีงบประมาณ 2553																		
สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร - ประชุมสร้างเข้าใจตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน - พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย																		
ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานครั้งที่ 1 รอบ 3 เดือน (ต.ค.-ธ.ค.)																		
จัดทำแผนดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของกองกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2555																		
ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานครั้งที่ 2 รอบ 6 เดือน (ม.ค.- มี.ค.)																		

กิจกรรมการดำเนินการ	ต.ค.-พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานครั้งที่ 3 รอบ 9 เดือน (เม.ย.- มิ.ย.)												●	—	●			
- กองกลาง จัดทำรายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2552												●	—	●			
ประเมินระดับคณะ สำนัก/สถาบัน ศูนย์ และกอง														●	—	●	
คณะกรรมการประเมินคุณภาพสรุปผล รับผล รายงานผล และการ ประเมินคุณภาพภายในของคณะกรรมการ															●●		

